

GEODETICKÝ a KARTOGRAFICKÝ

obzor

opzor

Český úřad zeměměřický a katastrální
Úrad geodézie, kartografie a katastra
Slovenskej republiky

1/2017

Praha, leden 2017
Roč. 63 (105) ● Číslo 1 ● str. 1–24

STARÉ MAPY ČECH

Výstava ze sbírky Regionálního muzea v Českém Krumlově

Poštovní muzeum Praha, 5. 10. 2016–12. 2. 2017

Nové mlýny 2, Praha 1 / otevřeno denně kromě pondělí, 9–17 hod. www.postovnimuzeum.cz

Obsah

Ing. Karel Večeře Cíle dlouhodobé koncepce digitalizace českého katastru budou v roce 2017 naplněny	1	Z ČINNOSTI ORGÁNŮV A ORGANIZÁCIÍ	14
Ing. Mária Frindrichová Nová koncepcia správneho súdnictva a zmeny v katastrálnom zákone	2	Z MEZINÁRODNÍCH STYKŮ	15
Mgr. Róbert Jakubáč, PhD. Poskytovanie údajov katastra nehnuteľností na Slovensku a v Európe	5	SPOLEČENSKO-ODBORNÁ ČINNOST	19
JUDr. Eva Fajbíková Zápis vecného bremena a katastrálne konanie z pohľadu § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov	10	MAPY A ATLASY	21
		NEKROLOGY	23

Cíle dlouhodobé koncepce digitalizace českého katastru budou v roce 2017 naplněny

Ing. Karel Večeře,
Český úřad zeměměřický a katastrální

V roce 1993 byla na základě usnesení české vlády zpracována dlouhodobá koncepce digitalizace českého katastru nemovitostí. Stalo se tak v době, kdy katastrální úřady byly velmi zatíženy obrovským rozsahem požadavků na podklady pro restituce a privatizaci státního majetku a současně převzaly novou agendu zcela zásadní důležitosti – vklady vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem. Byla to složitá doba. Katastrální úřady neměly dostatečné technické vybavení ani dostatek kvalifikovaných zaměstnanců, zejména v oboru právo. Kritika na naši činnost se snášela z mnoha stran. Vláda tehdy podmínila navýšení kapacit katastrálních úřadů a financování technického vybavení zpracováním dlouhodobé koncepce, jejíž naplnění zajistí snadnou dostupnost katastrálních informací a plynulý průběh zápisů do katastru nemovitostí v zákonných lhůtách.

Na základě této koncepce proběhla v letech 1994 až 1998 digitalizace souboru popisných informací katastru nemovitostí a byly vytvořeny podmínky pro průběžnou aktualizaci digitálních dat v lokálních počítačových sítích. Následně se podařilo vystavět moderní informační systém, jenž nám výrazně pomáhá uspokojovat zájem o údaje z katastru nemovitostí zejména dálkovým přístupem, který přinesl řadu progresivních změn v postupech při zápisech práv a dalších technických údajů a výrazně podporuje současný systém řízení správy katastru nemovitostí. Uvedli jsme do provozu systém pro správu elektronických dokumentů a připravili ucelenou sadu digitalizovaných listin ze sbírky listin od roku 2014, které poskytujeme dálkovým přístupem. Starší listiny jsou digitalizovány v případě zájmu uživatelů do 2 dnů. Probíhá také intenzivní digitalizace starších záznamů podrobného měření změn, které je třeba poskytovat vyhotovitelům geometrických plánů. Digitalizace katastrálních map bude v roce 2017 v České republice (ČR) dokončena, zůstane pouze malý počet katastrálních území s probíhající pozemkovou úpravou nebo obnovou katastrálního operátu novým mapováním, neboť tyto procesy nelze narušovat digitalizací původních map.

Více než 20 let intenzivní práce na naplňování cílů dlouhodobé koncepce přináší mnoho pozitivních výsledků. Katastrální informace již dlouho nejsou nedostatkovým zbožím, ale naopak patří k nejsnáze dostupným údajům státní správy v ČR. Digitalizace měla zásadní vliv i na pozitivní vývoj v oblasti zápisů do katastru nemovitostí. Významně přispěla k jejich zrychlení a transparentnosti vkladového řízení, umožňuje zásadním způsobem zkvalitnit celou řadu evidovaných údajů a aktualizovat některé údaje ze základních registrů veřejné správy. Poprvé v historii pozemkových evidencí jsme schopni evidovat každý subjekt pouze jednou, automatizovaně aktualizovat například jeho adresu. Přibližujeme se stavu, kdy každá nemovitost bude mít známého, dostatečně identifikovaného vlastníka.

I přes výše uvedené bude katastru nemovitostí ČR ještě ledacos chybět. Uživatelé v současnosti poukazují především na nedostatečnou přesnost evidovaných hranic pozemků v územích, ve kterých se dosud používají katastrální mapy s geometrickým základem z 1. poloviny 19. století, a na neaktuálnost technických údajů, jako je druh pozemku, jeho využití či ochrana nemovitosti. K tomu, aby katastr nemovitostí více podporoval například přípravu staveb, stavební a územní řízení, realitní trh či dobré sousedské vztahy, je potřeba nově zmapovat několik tisíc katastrálních území. Nejlepším způsobem, jak dosáhnout potřebné přesnosti katastrálních map, je kombinace pozemkové úpravy s domapováním území mimo její obvod. V ČR je v současnosti zahajováno až 200 pozemkových úprav ročně a pokud katastrální úřady budou provádět nové mapování v dalších katastrálních územích, budeme schopni nahradit katastrální mapy nevyhovující svoji kvalitou v průběhu 20 až 25 let.

Aktualizace údajů katastru, u kterých příliš nefunguje ohlašovací princip, tedy zejména druhů pozemků, jejich využití nebo ochrany, komplikuje některé rozhodovací procesy veřejné správy, oceňování nemovitostí či správu majetkových daní. V roce 2016 jsme začali zkoušet provádění revize údajů katastru. Nejzávažnější nedostatky projedná-

váme s vlastníky i zainteresovanými úřady a máme řadu pozitivních zkušeností. Většinu zjištěných nedostatků se daří odstraňovat, vlastníci reagují vesměs vstřícně a daří se dohodou s příslušnými ministerstvy zjednodušit postupy vedoucí k zápisu v terénu provedených změn do katastru nemovitostí.

Rok 2017 bude na jedné straně rokem završení dlouhodobého snažení o digitalizaci katastrálního operátu spojenou s odstraněním mnoha nedostatků v datové základně a současně bude rokem přechodu do období intenzivní aktualizace technických údajů o nemovitostech a zvyšování měřické kvality mapového operátu.

V oblasti zeměměřických činností se Zeměměřickému úřadu v roce 2016 podařilo dokončit 7 let trvající projekt

nového výškopisu ČR, zajišťovaný ve spolupráci s Ministerstvem obrany a Ministerstvem zemědělství. Digitální modely reliéfu 5. generace a povrchu 1. generace od podzimu slouží uživatelům ve vodním hospodářství, lesnictví, při pozemkových úpravách, v krizovém řízení a začínají nacházet své uplatnění v projektování rozsáhlých staveb či archeologii. Zeměměřický úřad je využívá ke zpřesnění polohopisu Základní báze geografických dat či při tvorbě ortofotografického zobrazení území státu.

Výsledky státní správy katastru nemovitostí i zeměměřictví v roce 2016 nás opravňují k optimistickému výhledu do roku 2017. Máme zajištěny všechny důležité předpoklady potřebné k poskytování kvalitních služeb a produktů našim uživatelům k jejich spokojenosti.

Předseda ČÚZK Ing. K. Večeře a předsedkyně ÚGKK SR Ing. M. Frindrichová při společném setkání v Praze

Nová koncepcia správneho súdnictva a zmeny v katastrálnom zákone

**Ing. Mária Frindrichová,
Úrad geodézie, kartografie a katastra
Slovenskej republiky**

Jednou z najzásadnejších zmien v roku 2016 pre rezort geodézie, kartografie a katastra bolo prijatie novej koncepcie správneho súdnictva. Dňa 1. 7. 2016 nadobudla účinnosť rekodifikácia civilného procesu, ktorá sa zásadným spôsobom dotkla aj katastrálneho konania. V rámci tejto rekodifikácie sa zaviedli do nášho právneho poriadku niektoré v podstate nové právne inštitúty (napr. sudcovské záložné právo ako zabezpečovacie opatrenie), pričom iné právne inštitúty boli modifikované (napr. inštitút poznámky spornosti v katastri), či dokonca aj „premenované“ (napr. neodkladné opatrenie).

Na rekodifikáciu civilného procesu nadviazala novelizácia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších právnych predpisov. Najvýznamnejším bodom novelizácie katastrálneho zákona je presun kompetencie rozhodovať o odvolaní proti rozhodnutiu okresného úradu,

katastrálneho odboru o zamietnutí návrhu na vklad z krajských súdov na Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ÚGKK SR). Zmieneny presun kompetencie zabezpečí rýchlejšie rozhodovanie o predmetných odvolaniach, pretože zákonom sa zaviedla šesťmesačná lehota v ktorej je potrebné o odvolaní rozhodnúť, a ktorá zároveň prispieje k zjednocovaniu rozhodovacej praxe okresných úradov, katastrálnych odborov v konaniach o návrhoch na vklad. V zmysle právnej úpravy účinnej od 1. 7. 2016 je ÚGKK SR príslušný rozhodovať o odvolaní proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na vklad, ak bolo odvolanie proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na vklad podané po 30. 6. 2016. Žiaľ, krajské sudy odstupujú ÚGKK SR na vybavenie aj také odvolania, ktoré boli podané do 30. 6. 2016. Aplikačná prax teda nasvedčuje tomu, že krajské sudy si osvojili takú interpretáciu predmetných právnych noriem, ktorá by ich odbremenila od agendy rozhodovania o neprávoplatných rozhodnutiach okresných úradov,

katastrálnych odborov. ÚGKK SR považuje takýto postup krajských súdov za nesprávny, preto podal návrh na rozhodnutie kompetentného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

K zmenám došlo aj v právnej úprave spôsobilosti rozhodovať o návrhu na vklad. Do budúcnosti bude môcť získať osobitnú odbornú spôsobilosť rozhodovať o návrhu na vklad „iba“ osoba s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore právo alebo v študijnom odbore geodézia a kartografia, na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. 6. 2016, kedy takúto spôsobilosť mohol získať ktokoľvek s ukončeným vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa. Cieľom novej právnej úpravy je zabezpečiť vyššiu kvalitu rozhodovania v konaniach o návrhoch na vklad.

Pokrok v oblasti informačných technológií a možnosť strojového spracovávanía údajov predstavuje veľkú výzvu pre kataster nehnuteľností (kataster) ako jeden z najvýznamnejších informačných systémov verejnej správy. Možno konštatovať, že právna úprava poskytovania údajov katastra je v našom právnom poriadku pomerne neprehľadná a v aplikačnej praxi vyvoláva viacero nejasností. Zároveň je dnes zjavné, že katastrálny zákon v podstate nezachytil rýchly nástup nových informačných technológií umožňujúcich strojové spracovanie údajov. Aplikačná prax potvrdzuje nutnosť dôkladnej reformy právnej úpravy poskytovania údajov katastra s väčším dôrazom na ochranu osobných údajov. Poskytovanie údajov z katastra je v súčasnosti aktuálnou témou, ktorou sa úrad v poslednom období zaoberá a zároveň tvorí aj jednu z priorit hlavných smerov rozvoja rezortu na roky 2016-2020, ktoré ÚGKK SR schválil v roku 2016.

V oblasti súboru geodetických informácií katastra sa ÚGKK SR v roku 2016 sústredil na dodigitalizovanie a spresňovanie údajov katastra, ako aj na skvalitňovanie a rozširovanie služieb súvisiacich s poskytovaním údajov zo súborov geodetických a popisných informácií katastra. Jednou z hlavných priorit rezortu v oblasti skvalitnenia súboru geodetických informácií katastra bolo v uplynulom roku ukončenie implementácie geodetických výsledkov do nečíselných máp, ktoré tvoria základný kameň homogénnej celistvosti geodetických údajov v mapách, a ktoré zároveň pozitívne ovplyvňuje aj tvorbu geodetických a kartografických prác. V súčasnosti možno konštatovať, že v roku 2016 sa podarilo túto kampaňovitú úlohu ukončiť, t. j. prakticky všetky výsledky geodetických meraní sú zapísané do nečíselných operátov katastra spolu s listinou a sú

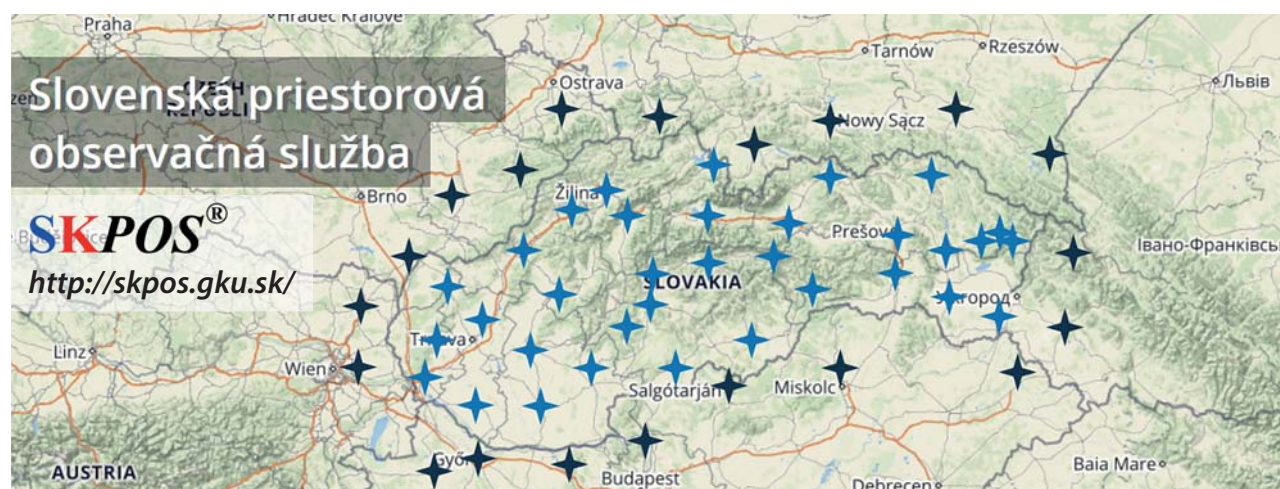
zapracované do súboru prevzatých meraní alebo do vektorovej katastrálnej mapy implementovanej.

Ďalšími úlohami v zmysle hlavných smerov rozvoja rezortu chce ÚGKK SR riešiť odstraňovanie nesúládov zistených pri zapracovávaní číselných výsledkov meraní, ukončenie spravovania papierových originálov listov vlastníctva a obmedziť sa výlučne na elektronické spravovanie listov vlastníctva, skvalitňovanie údajov katastra procesom tvorby nových metodík, riešenie duplicitných vlastníckych vzťahov, rozvíjanie Slovenskej priestorovej observačnej služby – SKPOS, ktorá v tomto roku oslávila 10. výročie veľmi úspešnej prevádzky, a ktorej počet užívateľov sa každým dňom zvyšuje. V neposlednom rade je tu ambícia aktualizovať a rozvíjať základnú bázu geografického informačného systému a postupne ukončovať a vypublikovať elektronické služby katastra.

Rok 2016 bol druhým rokom, kedy bolo možné čerpať všetky výhody plynúce zo súvislého pokrytia celého územia SR vektorovými mapami, čo znamená nielen existenciu digitálnej mapy v príslušnom katastrálnom území, ale aj jej okamžitú aktuálnosť, čo výrazne zvyšuje komfort nielen pri tvorbe geodetických a kartografických činností, ale aj pri poskytovaní elektronických služieb katastra. Zároveň si uvedomujeme, že dosiahnutý stav spolu s úrovňou efektivity a spôsobom poskytovania údajov katastra je primárne podmienený stupňom a kvalitou dobudovania celej údajovej základne, čiže s úplnosťou a kvalitou všetkých dát v digitálnej forme, so súčasným rešpektovaním zákona na ochranu osobných údajov a so zjednotením zápisov nových údajov do informačného systému katastra. Možno konštatovať, že až v súvislosti s celonárodným pokrytím územia vektorovou katastrálnou mapou mohol ÚGKK SR rozvíjať ďalšie analytické činnosti vedúce ku skvalitňovaniu údajov v súbore geodetických informácií katastra a koncepcie venovať veľkú pozornosť problematike evidovania chránených skutočností v katastri ako aj problematike evidovania rozsahu vecného bremena v súbore geodetických informácií katastra, čo v oboch prípadoch vyústilo do vydania nových smerníc a doplnkových aktov riadenia.

Úlohy, ktoré čakajú náš rezort v ďalších rokoch nie sú jednoduché, ale ich zvládnutie je dôležitou podmienkou ďalšieho rozvoja celého rezortu. Spoločne si zaželajme, aby sme naše ambiciózne plány aj zrealizovali.

Za všetkých zamestnancov ÚGKK SR Vám prajem šťastný vstup do nového roka 2017, ktorý Vám, dúfam, prinesie mnoho šťastných dní, veľa úspechov, pevné zdravie, lebo je vzácné a lásky, lebo je jej málo.

KALENDÁŘ VYBRANÝCH ZAHRANIČNÍCH ODBORNÝCH AKCÍ leden až červen 2017

23. – 25. 1.

Defence Geospatial Intelligence (DGI) Conference
QEII Centre, Londýn, Velká Británie.
<http://dgi.wbresearch.com/>

25. – 29. 4.

18th International Course on Engineering Geodesy
Graz University of Technology, Rakousko.
www.iv2017.tugraz.at

13. – 15. 2.

ILMF – International LiDAR Mapping Forum
Hyatt Regency Denver, Denver, USA.
www.lidarmap.org

27. a 28. 4.

GISTAM 2017
Holiday Inn Porto Gaia, Porto, Portugalsko.
<http://gistam.org>

16. a 17. 2.

The 8th International Conference „Geodesy, Mine Survey and Aerial Photography. At the turn of the centuries”. Moscow Novotel Center, Moskva, Rusko.
www.con-fig.com

23. a 24. 5.

GEO Business 2017
Business Design Centre, Londýn, Velká Británie.
www.GeoBusinessShow.com

6. – 8. 3.

JURSE 2017 – Joint Urban Remote Sensing Event.
Le Meridien Hotel and Conference Centre. Dubai, Spojené Arabské Emiráty.
www.jurse2017.com

29. 5. – 2. 6.

FIG Working Week 2017
Messukeskus Expo and Convention Centre, Helsinky, Finsko.
www.fig.net/fig2017

20. – 23. 3.

5th International Conference On Remote Sensing and Geo-Information of the Environment, RSCy2017.
Annabelle Hotel, Pafos, Kypr.
www.cyprusremotesensing.com/rscy2017/

6. – 9. 6.

ISPRS Hannover Workshop
Institut für Photogrammetrie und GeoInformation, Leibniz Universität Hannover, Německo.
<https://www.ipi.uni-hannover.de/hrigi17.html>

23. a 24. 3.

Modern Technologies for the 3rd Millennium.
Faculty of Civil Engineering, Cadastre and Architecture. Oradea, Rumunsko.
<http://www.arhiconoradea.ro/Conferinta/HOME.htm>

7. a 8. 6.

Geo IoT World – Where Geolocation Powers IoT Innovation, Brusel, Belgie.
www.geoiotworld.com

29. – 31. 3.

Aktualne problemy w geodezji inżynierskiej.
XIII. vědecko-technická konference. Politechnika ve Varšavě, Polsko.
<http://csgk.fce.vutbr.cz/public/aktualitaDetail.asp?id=296>

21. – 23. 6.

TransNav
12th International Conference. Marine Navigation and Safety of Sea Transportation, Faculty of Navigation of the Gdynia Maritime University and The Nautical Institute, Gdyně, Polsko.
<http://transnav.am.gdynia.pl/>

23. – 28. 4.

General Assembly of the European Geosciences Union. Austria Center Vienna, Vídeň, Rakousko.
<http://www.egu2017.eu>

26. – 28. 6.

9th European Altair Technology Conference
Congressforum Frankenthal, Německo.
http://www.altair.com/newsdetail.aspx?news_id=11312&news_country=en-US

Poskytovanie údajov katastra nehnuteľností na Slovensku a v Európe

Mgr. Róbert Jakubáč, PhD.,
Úrad geodézie, kartografie
a katastra Slovenskej republiky

Abstrakt

Pokrok v oblasti informačných technológií a možnosť strojového spracovávanie údajov predstavuje veľkú výzvu pre kataster nehnuteľností ako jeden z najvýznamnejších informačných systémov verejnej správy. Predmetný príspevok analyzuje právnu úpravu poskytovania údajov katastra, a to nielen z hľadiska slovenskej právnej úpravy, ale aj z hľadiska zahraničných právnych úprav. Predmetom záujmu je aj problematika poskytovania údajov katastra ako tzv. „open data“ a kolízia práva na informácie a práva na ochranu osobnosti.

Data Provision from Real Estate Cadastre in Slovakia and Europe

Abstract

Progress of information technologies and the possibility of machine data processing mean a major challenge for real estate cadastre as one of the most important public administration information systems. The paper analyses the legal regulations of cadastral data provision, not only in terms of Slovak legislation but also in terms of foreign legal regulations. The subject of interest is also cadastral data provision in the form of „Open data“ and discord of the right to information with the personality rights.

Keywords: Real estate cadastre data, open data, fee for cadastral data provision, personality rights

1. Kataster nehnuteľností ako informačný systém

Kataster nehnuteľností (kataster) ako jeden z informačných systémov verejnej správy obsahuje milióny informácií, resp. údajov o nehnuteľnostiach a o právach k nehnuteľnostiam, a to vrátane tak citlivých informácií, akou je povedzme informácia o subjekte, ktorý poskytol pôžičku, ktorej splatnosť je zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti alebo rodné číslo vlastníka nehnuteľnosti, pričom ako citlivý údaj by sme mohli vnímať napríklad aj adresu osoby oprávnenej z práva k nehnuteľnosti. Prax ukazuje, že záujem o sprístupnenie údajov katastra je zo strany verejnosti (t. j. zo strany fyzických osôb, ale najmä právnických osôb) pomerne veľký, a to zjavne z dôvodu atraktívnosti týchto údajov z hľadiska komerčného. Vo všeobecnej rovine môžeme konštatovať, že údaje katastra patria z komerčného hľadiska, ako aj z hľadiska možnosti ich ďalšieho využitia medzi najhodnotnejšie údaje obsiahnuté v informačných systémoch verejnej správy.

Zdôrazňujeme, že orgány štátnej správy na úseku katastra majú k dispozícii popri údajoch katastra taktiež množstvo ďalších informácií, resp. údajov, ktoré nemusia byť súčasťou katastra, ale napriek tomu sú alebo môžu byť predmetom záujmu o sprístupnenie (napr. údaje alebo listiny, ktoré sú súčasťou spisu orgánu štátnej správy na úseku katastra, ale ktoré sa nestávajú súčasťou katastrálneho operátu) – v praxi môžu nastať aj prípady, kedy určité údaje budú obsiahnuté tak v spise orgánu štátnej správy na úseku katastra ako aj v katastrálnom operáte, t. j. katastri. Predmetom nášho záujmu v tomto príspevku však budú len údaje katastra a ich poskytovanie. Všímať si budeme nielen slovenskú právnu úpravu a prax poskytovania údajov katastra, ale aj niektoré zahraničné právne úpravy (s dôrazom na krajiny regiónu strednej Európy), a to aj s prihliadnutím k právnym aktom Európskej únie.

2. Poskytovanie údajov katastra v podmienkach Slovenskej republiky

Právna úprava poskytovania údajov katastra je v právnom poriadku Slovenskej republiky (SR) pomerne neprehľadná a v aplikačnej praxi vyvoláva viacero nejasností. Zároveň je dnes zjavné, že zákon Národnej rady Slovenskej republiky (NR SR) č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (katastrálny zákon [1]) v podstate nezachytil rýchly nástup nových informačných technológií umožňujúcich strojové spracovanie údajov. Aplikačná prax ukazuje, že je žiaduca dôkladná reforma právnej úpravy poskytovania údajov katastra s väčším dôrazom na ochranu osobných údajov. V rámci ďalšieho výkladu poukážeme na viaceré nedostatky platnej právnej úpravy poskytovania údajov katastra.

2.1 Pramene právnej úpravy poskytovania údajov katastra

Pokiaľ ide o právnu úpravu poskytovania údajov katastra, nepochybne je potrebné spomenúť v prvom rade čl. 26 ods. 1 a 4 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy SR v znení neskorších predpisov (Ústava [2]) v spojitosti s čl. 19 ods. 3 Ústavy – všetky právne normy nižšej právnej sily musia totiž byť v súlade s týmito ustanoveniami Ústavy, ktoré upravujú právo na informácie a právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe. Žiadateľia o prístup k informáciám, ktoré majú orgány verejnej moci k dispozícii, obvykle poukazujú na čl. 26 ods. 1 a 4 Ústavy a ignorujú limity, ktoré vyplývajú z normy obsiahnutej v čl. 19 ods. 3 Ústavy.

V rovine podústavného práva vo všeobecnosti právo na prístup k informáciám, ktoré majú k dispozícii tzv. povinné osoby upravuje zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (zákon o slobode informácií [3]). Poznatzky Úradu na ochranu osobných údajov SR ukazujú, že v praxi dochádza k zneužitiu inštitútu zákona o slobode informácií napríklad na vytvorenie informačného systému s cieľom obchodovať s osobnými údajmi. V Správe o stave ochrany osobných údajov za roky 2013 a 2014 Úrad na ochranu osobných údajov SR uvádza konkrétny prípad, kedy „prevádzkovateľ, podľa zákona o slobode informácií, žiadal povinné osoby (mestá a obce) o poskytnutie osobných údajov o osobách, ktoré požiadali o vydanie povolenia podľa osobitného zákona. Získané osobné údaje následne doplnil o ďalšie osobné údaje, prístupné z verejne dostupných databáz, napr. katastrálny portál.“¹⁾ Podľa Úradu na ochranu osobných údajov SR prevádzkovateľ v danom prípade spracúval osobné údaje v rozpore s § 6 písm. i) zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [4].

Právo na prístup do administratívneho spisu orgánov štátnej správy (medzi ktoré patria aj orgány štátnej správy na úseku katastra) upravuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov [5]. Už vzťah týchto dvoch právnych predpisov ohľadne práva na informácie zo spisov orgánov štátnej správy, resp. práva na prístup do administratívneho spisu orgánov štátnej správy je nejasný a súdna prax nie je jednotná pri riešení otázky, ktorý právny predpis má prednosť²⁾.

Osobitnú právnú úpravu práva na prístup k údajom katastra obsahuje katastrálny zákon a právnú úpravu práva na prístup do štátnej dokumentácie, ktorej súčasťou je aj kataster, upravuje zákon NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov (o geodézii a kartografii [6])³⁾. Okrem týchto právnych predpisov by bolo možné spomenúť aj ďalšie, ktoré upravujú povinnosť orgánov štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností poskytnúť súčinnosť, a to v podobe poskytnutia požadovaných informácií, resp. údajov, alebo ktoré sa týkajú informačných systémov verejnej správy.

Nemôže byť nijako prekvapujúce, že s výnimkou katastrálneho zákona a zákona o geodézii a kartografii, ostatné právne predpisy upravujúce poskytovanie informácií (napr. zákon o slobode informácií) a poskytovanie údajov z informačných systémov verejnej správy vo všeobecnej rovine nezohľadňujú dostatočne špecifiká údajov katastra. V dôsledku týchto skutočností existuje v aplikačnej praxi viacero problémov ohľadne poskytovania údajov katastra a vyberania poplatkov, resp. úhrady za poskytnutie týchto údajov. V tejto súvislosti poznamenávame, že Úrad geodézie, kartografie a katastra (ÚGKK) SR v rámci medzirezortného pripomienkového konania k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o slobode informácií, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony z roku 2015 vzniesol zásadnú pripomienku, ktorou žiadal doplniť do zákona o slobode informácií, že na sprístupňovanie ani poskyto-

vanie údajov katastra sa tento zákon nevzťahuje. V odôvodnení tejto pripomienky ÚGKK SR okrem iných uviedol, že: „v prípade údajov, ktoré eviduje kataster, ide o špecifický, v istom ohľade aj o citlivý, druh údajov, ktoré si vyžadujú zvýšenú ochranu. Obsahom informačného systému katastra, nevynímajúc katastrálny operát, sú aj údaje, ktoré sú chránené osobitnými predpismi. Obsahom katastrálneho operátu sú totiž nielen všeobecné údaje o nehnuteľnostiach (ako napríklad výmera a druh pozemku), ale aj osobné údaje vlastníkov nehnuteľností a ďalších osôb oprávnených z práv k nehnuteľnostiam zapísaným v katastri.“ Predmetná pripomienka však zo strany Ministerstva spravodlivosti SR nebola akceptovaná.

2.2 Právo na informácie a Ústava SR

Jedným zo základných práv garantovaných ústavou je právo na informácie (čl. 26 ods. 1 Ústavy), pričom právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 Ústavy). Ďalším ústavou garantovaným základným právom je právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe. Na jednej strane teda ústava pomerne široko koncipuje právo na informácie, na druhej strane Ústava garantuje právo každého na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe (čl. 19 ods. 3 Ústavy). Javí sa nám, že v prípade práv garantovaných v čl. 26 ods. 1 Ústavy a čl. 19 ods. 3 ústavy ide o tzv. kolíziu práv.

Vyššie uvedené články Ústavy sú prevzaté z Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej federatívnej republiky (Listina základných práv a slobôd [7]). Ústavou garantované právo na informácie a podmienky restrikcie práva vyhľadávať a šíriť informácie, ako aj právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním údajov o určitej osobe, boli teda v našom právnom poriadku koncipované začiatkom deväťdesiatych rokov minulého storočia, t. j. v dobe, kedy vyhľadávanie a šírenie informácií bolo podstatne komplikovanejšie, ako je tomu v súčasnosti.

Ústava ani Listina základných práv a slobôd pojem „informácia“ ani pojem „neoprávnené zhromažďovanie a zverejňovanie údajov o osobe“ nevymedzujú. Všimnime si, že ústava aj Listina základných práv a slobôd pracujú s pojmami „informácia“ a „údaj o osobe“ (nie teda „informácia o osobe“). Mimoriadne široké poňatie práva na prístup k informáciám v právnom poriadku SR odráža skutočnosť, že pojem „informácia“ nie je definovaný dokonca ani v zákone o slobode informácií, a to v snahe predísť obmedzeniu práva na informácie. Právny poriadok SR však taktiež kladie veľký dôraz na ochranu osobnosti, a to nielen v rovine ústavného práva – v súvislosti s ochranou osobnosti možno spomenúť, napr. inštitút bankového tajomstva alebo normy, v zmysle ktorých sa súdne rozhodnutia zverejňujú v anonymizovanej podobe.

2.3 Poskytovanie údajov katastra de lege lata

Katastrálny zákon žiaľ neobsahuje komplexnú právnú úpravu poskytovania údajov katastra, keďže napríklad neupra-

1) Správa o stave ochrany osobných údajov za roky 2013 a 2014, s. 61.

2) K možnosti nahliadnuť do administratívneho spisu podľa zákona o slobode informácií pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27. apríla 2016, sp. zn. 35žo/106/2015 – iný právny názor zaujal Najvyšší súd SR v rozsudku zo dňa 27. mája 2009, sp. zn. 2 Šžo 190/2008.

3) Pojem „štátna dokumentácia“ však nie je definovaný ani v katastrálnom zákone ani v zákone č. 215/1996 Z. z.

vuje lehotu na poskytnutie požadovaných údajov ani postup v prípade, kedy príslušný správny orgán nemôže poskytnúť požadovaný údaj katastra – v prípade, kedy správny orgán v zmysle katastrálneho zákona nemôže poskytnúť požadovaný údaj katastra, je preto na mieste aplikovať ustanovenia zákona o slobode informácií o rozhodnutí, ktorým sa nevyhovuje žiadosti o sprístupnenie informácie, ako aj s tým súvisiace ďalšie ustanovenia zákona o slobode informácií.

Poskytovanie údajov katastra je vo všeobecnosti spoplatnené. Od platenia správnych poplatkov sú oslobodené napríklad štátne orgány, obce a vyššie územné celky. Týmto subjektom sa údaje katastra poskytujú na základe zmluvy bezodplatne. Subjektom, ktoré nie sú oslobodené od platenia správnych poplatkov, sa údaje katastra poskytujú na základe zmluvy za odplatu. V zmysle platnej právnej úpravy subjekt, ktorému boli poskytnuté údaje katastra na základe zmluvy, ich nesmie poskytnúť ďalším fyzickým alebo právnickým osobám (§ 21 ods. 6 zákona o geodézii a kartografii).

Celoplošné prehliadanie údajov katastra je bezodplatne umožnené súdom a orgánom činným v trestnom konaní. Takisto je celoplošné prehliadanie údajov katastra bezodplatne umožnené najmä notárom, exekútorom, predbežným správcom a správcom konkurznej podstaty na plnenie ich úloh podľa osobitných predpisov. Pre ostatné subjekty je táto služba poskytovaná za odplatu.

3. Poskytovanie údajov katastra⁴⁾ z komparatívneho hľadiska

Právna úprava ako aj technická stránka poskytovanie údajov o nehnuteľnostiach a o právnych vzťahoch k nehnuteľnostiam v jednotlivých európskych krajinách vykazuje značné rozdiely. Poskytovanie týchto údajov je v národných právnych úpravách samozrejme do značnej miery ovplyvnené modelom evidencie nehnuteľností a práv k nehnuteľnostiam v určitej krajine – iný prístup majú krajiny s jednotnou evidenciou nehnuteľností a práv k nehnuteľnostiam, teda s jednou databázou obsahujúcou údaje o nehnuteľnostiach tak technického ako aj právneho charakteru (napr. Slovensko, Česká republika, Maďarsko), iný prístup majú krajiny s osobitnou databázou pre evidenciu nehnuteľností a osobitnou databázou pre evidenciu práv k nehnuteľnostiam (napr. Estónsko, Rakúsko, Slovinsko, Chorvátsko). Určitú úlohu v tomto smere zohráva aj poňatie pojmu „nehnuteľnosť“ – vo viacerých európskych krajinách je totiž stavba spravidla súčasťou pozemku (napr. v Maďarsku, Slovinsku a Estónsku), pričom v niektorých krajinách sú potom údaje o stavbách obsiahnuté v osobitnej databáze (napr. v Slovinsku a Estónsku sú tieto údaje obsiahnuté v katastri budov). Zmienku si zasluhuje aj existencia osobitného registra hypoték v Lotyšsku. Na získanie komplexnej informácie o nehnuteľnosti a o právnych vzťahoch k nej je teda vo viacerých európskych krajinách potrebné prepojiť informácie z niekoľkých databáz.

O poskytovaní údajov katastra je možné hovoriť vo viacerých rovinách, a to napr. z hľadiska transpozície právnych aktov Európskej únie (EÚ) o opakovanom použití in-

formácií verejného sektora⁵⁾, z hľadiska poskytovania, či sprístupňovania, resp. zverejňovania citlivých údajov katastra, či z hľadiska podmienok prehliadania listov vlastníctva na internete. Práve z týchto aspektov si budeme všimáť zahraničné právne úpravy poskytovania údajov katastra.

V krajinách ako Estónsko, Rakúsko, Maďarsko, Česko, Slovinsko a Chorvátsko sa údaje katastra neposkytujú v plnom rozsahu hromadne ako „open data“,⁶⁾ t. j. ako „otvorené údaje“ na strojové spracovanie zadarmo, hoci pre všetky tieto krajiny sú právne akty EÚ samozrejme záväzné. V zásade platí, že v krajinách regiónu strednej Európy ako aj v Estónsku, či niektorých ďalších krajinách sa údaje katastra síce vnímajú ako „otvorené“ (t. j. verejnosť má prístup k týmto údajom za podmienok a eventuálne aj obmedzených stanovených príslušnou národnou právnou úpravou), avšak táto „otvorenosť“ neznamena zároveň právo na bezplatný prístup k týmto údajom v plnom rozsahu a právo ďalej používať tieto údaje bez akýchkoľvek obmedzení. Vzhľadom k tejto skutočnosti je vo viacerých európskych krajinách poskytovanie údajov katastra ako „open data“ pomerne obmedzené. V Slovinsku neexistujú „open data“ o nehnuteľnostiach, ktoré by zodpovedali definícii „open data“, podľa ktorej „open data“ sú dáta bezplatne prístupné každému na použitie bez obmedzení na autorských právach⁷⁾. V Rakúsku, ktoré ešte v roku 2015 nemalo legálnu definíciu pojmu „open data“, sa iba niektoré sady údajov poskytujú zadarmo (napr. údaje o administratívnych hraniciach)⁸⁾ – obdobné konštatovanie platí aj v prípade Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska⁹⁾. V Českej republike sa z katastra ako „open data“ poskytujú katastrálna mapa, a tiež sa ako „open data“ môžu vnímať katastrálne údaje z databázy Registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN). Viaceré európske krajiny sa stavajú k myšlienke poskytovania údajov katastra ako „open data“ zadarmo v plnom rozsahu na strojové spracovanie skôr odmietavo vzhľadom na požiadavku ochrany osobných údajov ustanovenú národnými legislatívami (napr. Nemecko, Lotyšsko, Holandsko)¹⁰⁾, pričom rezonuje aj otázka finančných dôsledkov poňatia katastrálnych údajov ako „open data“, ku ktorým by existoval bezplatný prístup – v rámci jedného z prieskumov z minulého roka medzi hlavnými prekážkami pri implementácii otvorených údajov uviedlo až 15 z 24 krajín požiadavku ochrany osobnej integrity a 14 z 24 krajín aj finančné problémy. V Rakúsku vyvoláva obavu možnosť, že „vysoko sofistikované údajové kombinácie využívajúce najmodernejšie technológie by mohli viesť napríklad k porušeniu ochrany osobných údajov a odhaliť citlivé informácie.“¹¹⁾

5) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES zo 17. novembra 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 13/zv. 32, Ú.v. EÚ L 345, 31.12.2003) a Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/37/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa mení smernica 2003/98/ES o opakovanom použití informácií verejného sektora. (Ú.v. EÚ L 175, 27.6.2013).

6) Ako „open data“ sa vnímajú „informácie a čísla bezplatne a voľne dostupné na internete v štruktúrovanej a strojovo čitateľnej podobe a sú sprístupňované spôsobom, ktorý ich využitiu nekladie zbytočné technické či iné prekážky“ – pozri: <http://www.otvorenadata.cz/otvorena-data/>.

7) Pozri prednášku KVAS, D.-DOLER, D.-VOŠNJAK, M.: Vermittlung von Liegenschaftskatasterdaten, ktorá bola prezentovaná v rámci pracovného stretnutia „33. Fachtagung der Vermessungsverwaltungen von Kroatien, Österreich, Slowakei, Slowenien, Südtirol, Trentino, der Tschechischen Republik und Ungarn“.

8) Pozri prednášku ERNST, J.: Providing Cadastral Information/Processes to correct Cadastral data, ktorá bola prezentovaná v rámci pracovného stretnutia „33. Fachtagung der Vermessungsverwaltungen von Kroatien, Österreich, Slowakei, Slowenien, Südtirol, Trentino, der Tschechischen Republik und Ungarn“.

9) Pozri <http://landregistry.data.gov.uk/>.

10) Pozri vyhodnotenie dotazníka „Názory členských štátov (organizácie) PCC na otvorené údaje“ z roku 2015. Taktiež pozri prezentáciu Viesturs Aigars: Open data. PCC survey (Overview of the Open Data Questionnaire 2015), ktorá je dostupná na internetovej stránke http://www.eurocadastre.org/eng/latvian_presidency.html.

11) Z odpovede rakúskej partnerskej organizácie na otázku Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky „Ako vnímate PSI smernicu?“ z roku 2015.

4) Pod údajmi katastra tu máme na mysli tak údaje o nehnuteľnostiach technického charakteru ako aj údaje o právnych vzťahoch k nehnuteľnostiam.

Pozornosť si nepochybne zasluhujú aj podmienky prehliadania údajov o nehnuteľnostiach na internete, resp. prostredníctvom diaľkového prístupu, a to najmä údajov o právach k nehnuteľnostiam a o osobách oprávnených z práv k nehnuteľnostiam. V Estónsku, krajine s veľmi vysokou mierou elektronizácie služieb katastra nehnuteľností a pozemkovej knihy, je síce možné prehliadanie údajov o právach k nehnuteľnostiam na internete, ale s výnimkou vlastníka nehnuteľnosti, ktorý si môže bezplatne prezerať údaje o právnych vzťahoch k vlastnej nehnuteľnosti, je táto služba pre ostatné subjekty súkromnej sféry spoľatná¹²⁾. Na získanie prístupu k údajom estónskeho katastra je potrebné predložiť identifikačný doklad, resp. je potrebná identifikácia užívateľa, ktorý má záujem o prehliadanie údajov estónskeho katastra¹³⁾, pričom katastrálna autorita je povinná viesť záznam o osobách, ktoré si prezerali katastrálne údaje, ako aj záznam o obsahu a čase prezerať katastrálnych údajov¹⁴⁾ – táto právna úprava je zjavne motivovaná charakterom údajov katastra. V Rakúsku je možné prehliadanie údajov katastra na internete v „Grundstücksdatenbank“ (ktorá predstavuje digitálnu verziu rakúskej pozemkovej knihy a rakúskeho katastra) za odplatu¹⁵⁾. V Maďarsku je podmienkou prehliadania údajov o nehnuteľnostiach a právach k nehnuteľnostiam na internete registrácia a v zásade aj úhrada poplatku¹⁶⁾ (napr. za informatívny výpis z listu vlastníctva je výška poplatku 1 000 Ft) – registrovaný užívateľ si môže mesačne prezrieť zadarmo prvú časť listu vlastníctva 20 nehnuteľností¹⁷⁾. Poznamenáme, že v Maďarsku sú elektronické služby katastra nehnuteľností spoľatné. V Českej republike upravuje diaľkový prístup k údajom katastra § 11 a nasl. vyhlášky č. 358/2013 Zb. o poskytovaní údajov katastra nehnuteľností. V zmysle danej vyhlášky diaľkový prístup k údajom katastra poskytuje Český úrad zeměměřický a katastrální na základe písomnej žiadosti, pričom poskytovanie údajov týmto spôsobom je spoľatné – od platenia úhrady za poskytnutie údajov sú oslobodené len niektoré subjekty; bezplatný prístup k niektorým údajom českého katastra je možný prostredníctvom aplikácie „Veřejný dálkový přístup k datům (VDP) RÚIAN“. Viaceré služby pozemkovej knihy sú spoľatné aj v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska¹⁸⁾.

V Lotyšsku dostávajú vládne inštitúcie a obce katastrálne údaje zadarmo. Vlastníci získavajú údaje o ich nehnuteľnostiach tiež zadarmo. Ostatné skupiny však musia zaplatiť a preukázať oprávnený dôvod (definovaný zákonom) na ich žiadosť¹⁹⁾.

Zhoda neexistuje ani v tom, že by sa údaje katastra verejnej sfére poskytovali všade zadarmo, napr. v Rumunsku totiž platí, že v zásade všetky katastrálne údaje sú dostupné pre všetkých za poplatok, pričom na základe dohody môžu byť poskytnuté katastrálne údaje bezodplatne vládny inštitúciám, obciam a aj podnikateľskému prostrediu²⁰⁾.

Pokiaľ ide o poskytovanie citlivých údajov, čo je ďalšia zaujímavá problematika, napríklad v Slovinsku, Chorvátsku ako aj v Maďarsku má verejnosť prístup k informácii o tom, kto poskytol úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti a v akej výške bol úver poskytnutý. V Slovinsku a Chorvátsku je tento údaj obsiahnutý v pozemkovej knihe. Táto právna úprava je zo strany niektorých zahraničných nadobúdateľov nehnuteľností v Chorvátsku podrobovaná kritike vzhľadom k tomu, že v krajine pôvodu týchto nadobúdateľov nehnuteľností sa predmetné údaje v takom rozsahu neposkytujú.

4. Záver

Mali sme možnosť vidieť, že právna úprava prístupu k údajom katastra podľa katastrálneho zákona a ďalších právnych predpisov je u nás v porovnaní s poskytovaním údajov katastra v iných európskych krajinách možno až príliš liberálna a preferujúca právo na prístup k informáciám pred ochranou osobnosti. Na takúto právnu úpravu preferujúcu právo na prístup k informáciám pred právom na ochranu osobnosti nevidíme v podmienkach demokratického právneho štátu žiadny legitímny dôvod. Zdá sa, že vo viacerých európskych krajinách sa práve naopak skôr kladie dôraz na ochranu osobnosti. Skutočne, pokiaľ je výška úspor na účte určitej fyzickej osoby v banke predmetom bankového tajomstva, nemôže byť poskytnutý prístup k údajom katastra o právnych vzťahoch k nehnuteľnostiam a o osobách oprávnených z práv k nehnuteľnostiam v strojovo čitateľnej podobe. V rámci reformy právnej úpravy poskytovania údajov katastra teda bude dôležité klásť dôraz na to, aby nová právna úprava zodpovedala európskym štandardom, pokiaľ ide o ochranu osobných údajov. K zmenám v našej právnej úprave poskytovania údajov z katastra bude musieť dôjsť aj v nadväznosti na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb v súvislosti so spracovaním osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov a o zrušení smernice 95/46/ES [8].

Osobitne naliehavou úlohou sa ukazuje prijatie právnej úpravy, ktorá by poskytovanie osobných údajov limitovala tak, aby sa poskytovaním týchto údajov neprekračovala územná a agendová zákonná pôsobnosť žiadateľa; vyhládavanie údajov o vlastníkoch nehnuteľností v rozsahu väčšom ako jedno katastrálne územie je žiaduce regulovať ako neverejné. Zásadne sa nemajú poskytovať fyzicky kópie súborov databáz; databázu treba nechať správcovi a orientovať používateľov údajov na využívanie kontrolovaných služieb, čím možno predísť prípadnej nelegálnej modifikácii údajov mimo autorizovaných zmien v systéme. Zároveň je potrebné vytvoriť legislatívny rámec na zaznamenávanie údajov o tom, kto, kedy a aké údaje z informačného systému katastra prehliadal [9], [10].

LITERATÚRA:

- [1] Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastrálnych nehnuteľnostiach a o zápise vlastníckych a iných práv v znení neskorších predpisov.
- [2] Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
- [3] Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

12) Pozri LEITMAN, M.-LEITMANOVÁ, K.: Návšteva estónskeho katastra. In: Geodetický a kartografický obzor, 2016, č. 7, s. 158.

13) V Estónsku existuje osobitná databáza, ktorá obsahuje technické údaje o nehnuteľnostiach a osobitná databáza, ktorá obsahuje údaje o právach k nehnuteľnostiam.

14) Pozri § 6 ods. 7 a 8 estónskeho katastrálneho zákona, ktorý je v dostupný na internetovej stránke: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/524102014003/consolide>.

15) Pozri <https://www.justiz.gv.at/web2013/html/default/2c9484852308c2601240b4ac4b0842.de.html>.

16) Pozri <http://www.foldhivatal.hu/content/view/172/163/>.

17) Pozri <http://www.foldhivatal.hu/content/view/79/115/>.

18) <https://www.gov.uk/government/organisations/land-registry>.

19) Pozri vyhodnotenie dotazníka „Názory členských štátov (organizácie) PCC na otvorené údaje“ z roku 2015.

20) Pozri vyhodnotenie dotazníka „Názory členských štátov (organizácie) PCC na otvorené údaje“ z roku 2015.

- [4] Zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- [5] Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov.
- [6] Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov.
- [7] Ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
- [8] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb v súvislosti so spracovaním osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov a o zrušení smernice 95/46/ES.
- [9] JAKUBÁČ, R.-POLDAUFOVÁ, O.: Kataster nehnuteľností a právo na prístup k informáciám. In: Súkromné právo, Bratislava, č. 2/2016, s. 16-22.
- [10] Materiál Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky „Poskytovanie údajov z informačného systému katastra nehnuteľností“.

Do redakcie došlo: 20. 9. 2016

Lektoroval:
Mgr. Ing. Petr Baudyš,
ČÚZK

KALENDÁŘ VYBRANÝCH DOMÁCÍCH ODBORNÝCH AKCÍ

leden až červen 2017

2. 2.

DRUŽICOVÉ METODY V GEODÉZII A KATASTRU

20. ročník semináře s mezinárodní účastí
Ústav geodézie Fakulty stavební VUT v Brně,
posluchárna D 182, Brno – Veveří 95

<http://geodesy.fce.vutbr.cz/gnss-seminar/>

11. 2.

11. PLES ZEMĚMĚŘIČŮ

Smetanův dům, Litomyšl

<http://csgk.fce.vutbr.cz/public/aktualitaDetail.asp?id=299>

1. a 2. 3.

52. GEODETICKÉ INFORMAČNÍ DNY

Hotel AVANTI, Střední 61, Brno

<http://www.spolekzememericubрно.cz/>

22. – 24. 3.

SYMPÓZIUM GIS OSTRAVA 2017

Geoinformatika v pohybu

Nová aula – Kongresové centrum VŠB-TUO,

17. listopadu 15, Ostrava

<http://gisak.vsb.cz/gisostrava/cz/>

3. a 4. 4. 2017

ISSS 2017

(Internet ve státní správě a samosprávě)

20. ročník konference

Kongresové centrum Aldis, Hradec Králové

<http://www.issc.cz/>

7. – 9. 4.

KOSMOS-NEWS PARTY 2017

17. ročník setkání zájemců o kosmonautiku,
Pardubice

<http://knp.kosmo.cz/>

27. 4.

GEODÉZIE VE STAVEBNICTVÍ A PRŮMYSLU

Kongresové centrum v Brně na výstavišti

Výstaviště 1, sál B 9:30 - 16:00 hod., Brno

Konference je doprovodným programem Stavebního veletrhu v Brně.

Součástí bude výstava geodetické měřicí techniky.

Český svaz geodetů a kartografů, odborná skupina Inženýrské geodézie.

<http://csgk.fce.vutbr.cz/public/aktualitaDetail.asp?id=298>

27. 4.

POZEMKOVÉ ÚPRAVY XXII.

Celostátní odborný seminář

Hotel Atom, Třebíč

<http://csgk.fce.vutbr.cz/public/aktualitaDetail.asp?id=301>

GIS OSTRAVA 2017

Geoinformatika v pohybu

22. až 24. 3. 2016

Nová aula – Kongresové centrum VŠB-TUO,

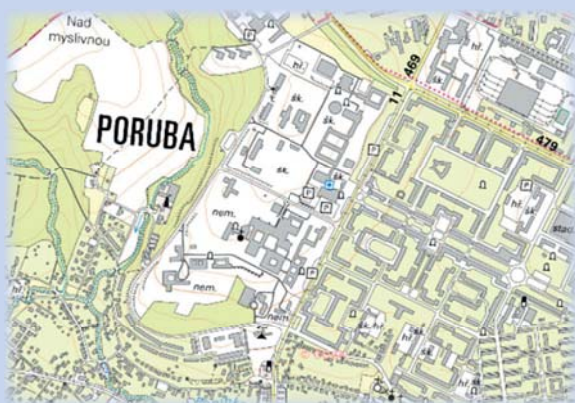
17. listopadu 15, Ostrava-Poruba,

Česká republika

tel.: +420 597 323 543, fax: +420 596 918 589

email: gisostrava@vsb.cz

<http://gisak.vsb.cz/gisostrava/cz/>

Zápis vecného bremena a katastrálne konanie z pohľadu § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov

JUDr. Eva Fajbíková,
Katastrálny odbor
Okresného úradu Banská Štiavnica

Abstrakt

Ako ukázala prax, viacero ustanovení zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov už bolo potrebné novelizovať. Zmeny sa doteraz nedotkli úpravy zákonného vecného bremena k príľahlému pozemku pri bytovom dome. Autorka príspevku poukazuje na konkrétnych príkladoch na nedostatky právnej úpravy a analyzuje ich príčiny.

Registration of Easement and Cadastral Proceedings in Terms of Section 23 Par. 5 of the Act on Ownership of Flats and Non-residential Premises

Abstract

As practice has shown, several provisions of the Act on Ownership of flats and non-residential premises had to be revised. Changes have not touched yet the adaptation of legal easement to the adjacent land of apartment building. On specific examples the author points out legal regulation shortcomings and analyses their causes.

Keywords: Ownership right, flat owner, land owner, compensation for the easement, the Constitution of the Slovak Republic

1. Úvod

Vecné bremená a ich zápis do katastra nehnuteľností sú už tradičnou témou na zamyslenie, keďže prax stále dokazuje, že ustanovenia viacerých právnych predpisov nedostatočne rýchlo (prípadne nejednoznačne) reagujú na súčasné podmienky, čím je spochybnená rovnosť vlastníkov a rovnakosť obsahu vlastníckeho práva. Takýto stav spôsobuje, že orgány katastra nehnuteľností sú v zložitej situácii, keď majú predpisy aplikovať na konkrétne prípady.

Príspevok sa zaoberá najmä zákonným vecným bremenom k pozemku, ktorý je príľahlým k bytovému domu podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (zákon č. 182/1995 Z. z.) [1], a naznačuje „jemne“ rozdielny prístup zákonodarcov k zákonným vecným bremenám.

2. Aktuálna právna úprava

Pre pripomenutie:

Podľa Čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (SR) [2]: Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa Čl. 20 ods. 4 Ústavy SR [2]: Vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa Čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [3]: Každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Základnú úpravu vecných bremien obsahuje súčasný Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (Občiansky zákonník) [4] v § 151n až 151p.

Všetky ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy, upravujúce možnosť vzniku tzv. zákonných vecných bremien, ktoré sa zaoberajú činnosťou verejnoprospešných zariadení, sú riešené obdobne. Oprávnený z vecného bremena (resp. na príklad držiteľ oprávnenia v tepelnej energetike, ...) je povinný vyplatiť vlastníkovi pozemku primeranú jednorazovú náhradu zodpovedajúcu miere obvyklého užívania pozemku. Nárok na primeranú jednorazovú náhradu si musí vlastník uplatniť u držiteľa oprávnenia v prekluzívnej lehote (najčastejšie do 6 mesiacov, keď sa o nútenom obmedzení užívania pozemku dozvedel, najneskôr do 1 roka odo dňa vzniku nútenia obmedzeného užívania pozemku), čo znamená, že inak právo na primeranú jednorazovú náhradu zanikne. Držiteľ oprávnenia je povinný písomne oznámiť vlastníkovi pozemku vykonanie zápisu vecného bremena do katastra nehnuteľností. Ak sa držiteľ oprávnenia a vlastník pozemku na výške primeranej jednorazovej náhrady nedohodnú, každý z nich môže podať súdu návrh na rozhodnutie o výške primeranej jednorazovej náhrady do 6 mesiacov odo dňa uplatnenia si nároku u držiteľa.

Zákon č. 182/1993 Z. z. [1] v platnom znení upravuje v § 23 práva k pozemku, na ktorom je bytový dom postavený a k príľahlému pozemku.

Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. [1]: S vlastníctvom bytu alebo nebytového priestoru v dome je nerozlučne spojené aj spoluvlastníctvo alebo iné spoločné právo k pozemku, na ktorom je dom postavený, a k príľahlému pozemku. Ak je vlastník domu aj vlastníkom pozemku, musí previesť zmluvou o prevode vlastníctva bytov na vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome aj príslušný spoluvlastnícky podiel na pozemku a na príľahlom pozemku. (Zákon nepočíta s tým, že vlastníkom pozemku nemusí byť jedna

osoba a aj v prípade známych vlastníkov, môže byť usporiadanie vlastníckych práv k pozemku zložitý.)

Na rozdiel od vecných bremien, ktoré vznikajú v súvislosti s budovaním tzv. verejnoprospešných zariadení, zákona č. 182/1993 Z. z. [1] nijakým spôsobom neupravuje, čo treba rozumieť pod obmedzením vlastníckeho práva v nevyhnutnej miere, vo verejnom záujme, vôbec neupravuje primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, neupravuje ani lehoty na uplatnenie práva vlastníka pozemku na náhradu.

Podľa § 23 ods. 4 zákona č. 182/1993 Z. z. [1]: *Ak vlastník bytového domu nie je vlastníkom pozemku a sú splnené podmienky na vydržanie podľa Občianskeho zákonníka, je vlastníkom domu povinný zápisom do katastra nehnuteľností usporiadať vlastníctvo pozemku pred prvým prevodom vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru v dome.*

Táto povinnosť nie je ničím ohraničená, nie je ani nijako sankcionované nedodržanie tejto povinnosti. Zákonodarcu nepočíta s tým, že môžu existovať objektívne príčiny, prečo k usporiadaniu pozemku pred prvým prevodom nedošlo, resp. nemôže dôjsť.

Podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. [1]: *Ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré sa zapíše do katastra nehnuteľností.*

3. Čo ukázala prax

Ak by sa zdalo, že zákon č. 182/1993 Z. z. [1] takouto úpravou lepšie zabezpečuje práva vlastníkov bytov, prax ukazuje, že to tak nie je.

Konkrétny príklad.

Katastrálnemu oboru bola v roku 2015 doručená žiadosť – návrh vlastníkov bytov v bytovom dome o vykonanie zápisu zákonného vecného bremena v súlade s ustanovením § 23 ods. 5, zákona č. 182/1993 Z. z. [1], keďže sa tak z objektívnych dôvodov nestalo pri zápise prevodu prvého z bytov. Podľa návrhu – pozemok, na ktorý sa má vzťahovať zákonné vecné bremeno, je pozemkom, z ktorého je prístup do jediného vchodu bytového domu, zároveň sú na ňom všetky prípojky (elektrina, voda, plyn, a kanalizácia), ktoré slúžia výlučne vlastníkom jednotlivých bytov v bytovom dome. Keďže katastrálny odbor mal už zo skorších konaní a zápisov k dispozícii dokumentáciu bytového domu, geometrický plán na zameranie stavby, oznámenie o pridelení súpisného čísla atď. – teda ich od vlastníkov bytov k zápisu znovu nežiadal a zápis zákonného vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. [1] vykonal. O zápise tejto skutočnosti riadne informoval vlastníkov bytov a samozrejme, aj vlastníčku pozemku. Vlastníčka pozemku podala proti zápisu podnet na protest prokurátora, ktorému vyhovel odbor opravných prostriedkov nadriadeného Okresného úradu Banská Bystrica s tým, že vlastníci bytu majú preukázať, že v prípade konkrétneho pozemku ide skutočne o pozemok príľahlý k bytovému domu.

V tomto konkrétnom prípade je viac okolností, ktoré katastrálny odbor zohľadnil. Výstavba bytového domu začala (na základe vtedy platných právnych predpisov) v roku 1947. Bytový dom bol daný do užívania a desiatky rokov v ňom bývali nájomníci bytov na základe platných nájomných zmlúv. Keďže v priebehu tohto dlhého časového obdobia došlo k viacerým zmenám, i spoločensko-politickým, o prevod bytov v bytovom dome sa začali nájomníci za-

ujímať až v 90. rokoch. Vtedy sa zistilo, že bytový dom vôbec nie je evidovaný v katastri nehnuteľností. Preto v roku 2000 Mesto Banská Štiavnica dalo vyhotoviť geometrický plán na zameranie stavby bytového domu a následne požiadalo o zápis stavby do katastra nehnuteľností. Príľahlý pozemok bol spomenutý v dokumentácii bytového domu. Pozemok pôvodne patril Závodom SNP v Žiari nad Hronom, odštepnému závodu v Banskej Štiavnici. Neskôr bol na základe privatizačného projektu prevedený na novovzniknutú obchodnú spoločnosť AKUSIT, a. s. Táto sa v krátkom čase dostala do platobnej neschopnosti, čoho dôsledkom boli i exekučné záložné práva vrátane zákazu nakladania s nehnuteľnosťami. Mesto Banská Štiavnica malo záujem riešiť a vysporiadať príľahlý pozemok ešte pred zápisom bytového domu do katastra nehnuteľností. Likvidátor obchodnej spoločnosti však nekonal tak, ako mu to zákon umožňoval a dôsledkom bolo, že likvidáciu obchodnej spoločnosti neukončil. Spoločnosť sa dostala do konkurzu. Správkyňa konkurznej podstaty následne v roku 2010 predala všetky pozemky, ktoré sa nachádzali mimo areálu obchodnej spoločnosti jednej fyzickej osobe, ktorá je i súčasťou vlastníckou.

Pozemok ako príľahlý, bol definovaný v Dokumentácii bytového domu, ktorá bola predložená k prvému prevodu, ale nebol takto charakterizovaný v Zmluve o prevode vlastníctva bytu. Súčasne však je preukázané, že od zápisu bytového domu v roku 2000 je v katastri nehnuteľností vyznačený nesúlad druhu pozemku, o čom súčasná vlastníčka ako starostlivá kupujúca a budúca vlastníčka mohla a mala vedieť, keď nehnuteľnosti v roku 2010 kupovala.

Katastrálny odbor zvažoval aj to, či má skúmať veľkosť príľahlého pozemku (v tomto prípade sme aplikovali na tento prípad **odpoveď č. 23 z Katastrálneho bulletinu č. 2/2010** [5]) – ... správa katastra nie je oprávnená skúmať veľkosť príľahlého pozemku. Ak nebol priložený geometrický plán k zápisu vecného bremena do katastra nehnuteľností, vecné bremeno sa vyznačí na celý pozemok. Dôležitá je však i posledná veta odpovede na otázku č. 23 – znie: *Ak príľahlý pozemok nie je uvedený v zmluve o prevode vlastníctva bytu, je zrejmé, že k domu príľahlý pozemok v čase prvého prevodu neprináležal.* Táto konštrukcia sa možno dá použiť v prípade novostavby, ale v našom prípade sa dá ťažko aplikovať – je preukázané, že predpoklad nie je pravdivý. Pozemok v tomto prípade vždy bol príľahlým pozemkom, z ktorého je jediný vstup do bytového domu, a to už desiatky rokov pred prvým prevodom. Katastrálny odbor teda zohľadnil reálny stav, ktorý je aj riadne zdokumentovaný ďalšími listinami, ktoré vlastníci bytov doložili, a preto a zápis vecného bremena k príľahlému pozemku opätovne vykonal.

Poučenie: V prípade zákonného vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. [1] teda podľa (názoru prokuratúry a aj odboru opravných prostriedkov) katastrálny odbor všetky okolnosti prípadu musí skúmať a musia byť splnené súčasne, aj keď ide o zápis vecného bremena záznamom.

Na rozdiel od toho – v prípade zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [6], podľa stanoviska Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. KO-7841/2015-229, s názvom Zápis zákonných vecných bremien – odpoveď, *katastrálny odbor nie je oprávnený požadovať doloženie stavebného povolenia, ktorým má byť preukázaná oprávnenosť líniovej stavby – požiadavka na doloženie právoplatného stavebného povolenia je nelegitímna.* Stačí, keď napr.

držiteľ povolenia podnikat' v energetike predloží návrh na vykonanie záznamu, ktorý by mal obsahovať obchodný názov a sídlo navrhovateľa, označenie okresného úradu, odkaz na príslušný zákon, podľa ktorého sa zriaďuje vecné bremeno a prílohy – geometrický plán vymedzujúci rozsah vecného bremena, splnomocnenie s uvedením rozsahu splnomocnencovho oprávnenia. Vlastník pozemku sa tak dostáva do situácie, keď sa o zriadení vecného bremena dozvie z oznamu o zápise zákonného vecného bremena – a to preto, že oprávnený – držiteľ oprávnenia – nesplnil povinnosť informovať o vzniku vecného bremena vlastníka, resp. túto povinnosť „posunul“ až na čas, keď už uplynula objektívna lehota (lehota od vzniku obmedzenia). Že to nie je možné? Stáva sa, vieme to preukázať na konkrétnych prípadoch.

Ešte k tzv. čiastočnému zápisu geometrického plánu. V prípade, že je katastrálnemu odboru predložený návrh na vklad vecného bremena (napr. uloženie vodovodu), katastrálny odbor, na základe Výkladu k problematike zhotovovania geometrických plánov, ktoré sú prílohou viacerých listín, takýto vklad povolí, aj keď zmluva nie je uzavretá so všetkými vlastníkmi.

Zjednodušene povedané – pre zápis vecných bremien zriadených v súvislosti s prevádzkou tzv. verejnospošečných zariadení katastrálnemu odboru postačuje zjednodušený postup a katastrálny odbor nemusí (nesmie!) skúmať, ani to, či ide o legálnu stavbu. Ale ak ide o zápis vecného bremena k pozemku príslušnému k bytovému domu, musí byť predmetom skúmania všetko (obr. 1).

Cieľom tejto odbočky bolo poukázať na nerovnaké postavenie účastníkov v konaní o zápis vecných bremien a rov-

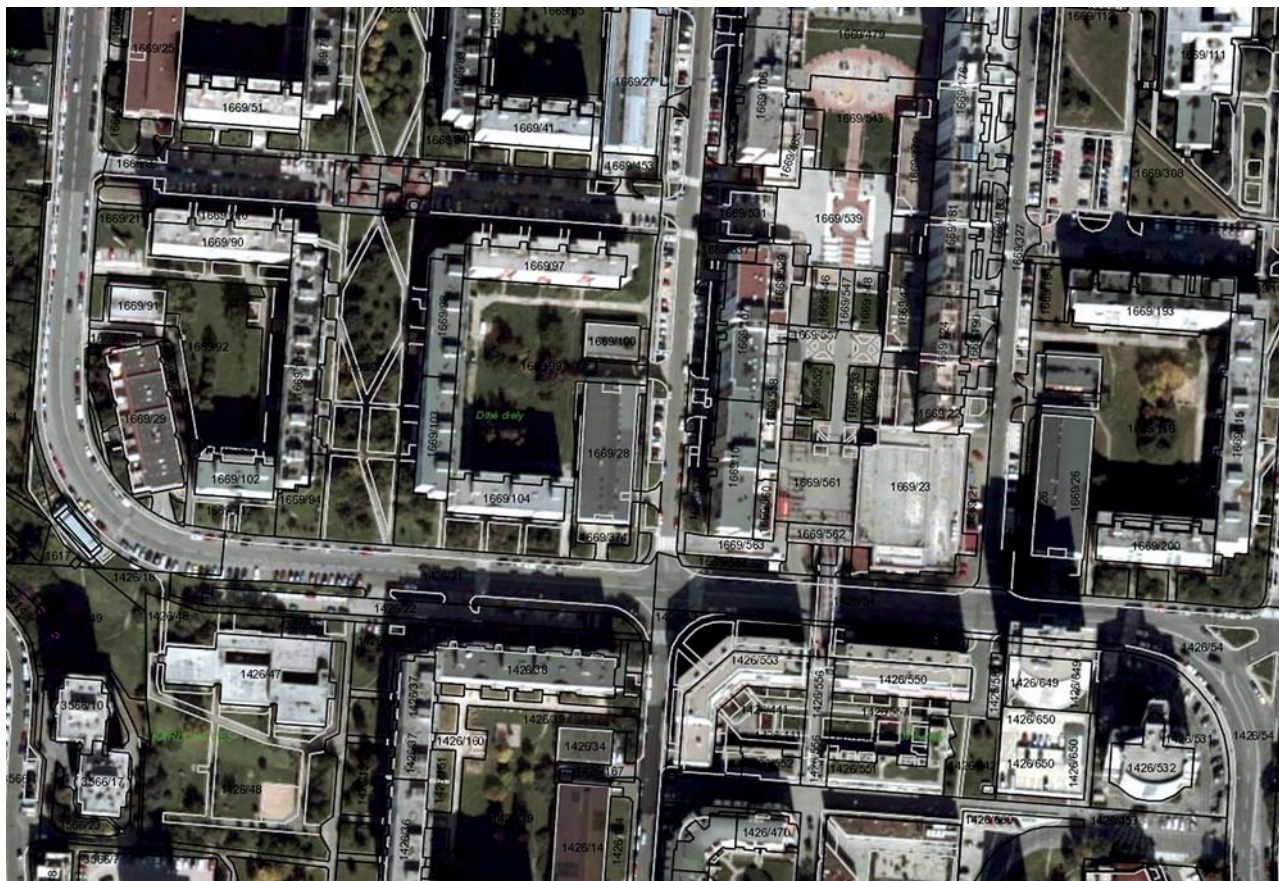
nako aj nerovnaký prístup orgánov štátu k vecným bremenám.

4. Súlad právnej úpravy s Ústavou SR

Ako dôkaz nejednoznačnosti právnej úpravy, resp. pochybnosti o ústavnosti tejto úpravy, môžu slúžiť i **návrhy na začatie konania o súlade právneho predpisu s Ústavou SR, ktoré boli v roku 2015 podané na Ústavný súd SR:**

1. Dňa 26. 8. 2015 podal **Okresný súd Pezinok** [7] „Návrh na vyslovenie súladu ust. § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. [1] s článkom 20 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 v spojení s čl. 7 ods. 5 Ústavy SR – podnet na vyslovenie nesúladu zákona s Ústavou SR“.
2. Dňa 2. 10. 2015 podal **Krajský súd Prešov** [8] „Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov“, ktorý sa taktiež týka § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. [1]. Obidva návrhy žiadajú o vyslovenie, či zákonné vecné bremeno vzniklo platne alebo vzniklo síce na základe ustanovenia zákona, ktoré je však rozporné s Ústavou SR.

V 1. návrhu ide o konanie, vedené na Okresnom súde Pezinok [7]. Ide o zatiaľ neskončené konanie, pre ktoré má rozhodujúci význam ustanovenie § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. [1] z dôvodu, či vlastníci pozemku môžu žiadať len vyplatenie náhrady za vecné bremeno voči žalovaným vlastníkom bytov, ak toto vecné bremeno vzniklo, alebo žiadať zriadenie vecného bremena za náhradu a žiadať zaplatenie príslušnej náhrady, ak vecné bremeno nevzniklo. Tým, ako je koncipované ust. § 23 ods. 5 zákona

Obr. 1 Príklad zobrazenia bytových domov a pozemkov v katastrálnej mape

č. 182/1993 Z. z. [1], vlastníci nemajú možnosť žiadať od vlastníkov bytov a nebytových priestorov, napr. nájomné za užívanie pozemku, ani nie je možné prikázať vlastníkom bytov za náhradu do vlastníctva. Zároveň vlastníci pozemku stále musia platiť daň z nehnuteľností, pritom z pozemku nemajú žiadny úžitok. Podrobne je podrobne rozpísaná úloha orgánov katastra nehnuteľností pri zápise zákonného vecného bremena. Zápis bol vykonaný v roku 2011 k celému pozemku, na ktorom je bytový dom postavený. Vlastníci pozemku namietajú, že takouto aplikáciou zákona nebolo vlastnícke právo vlastníka obmedzené len v nevyhnutnej miere, a preto nespĺňa jednu zo štyroch podmienok, ktoré musia byť k možnému obmedzeniu vlastníckeho práva kumulatívne splnené. Vlastníci ďalej namietajú aj to, že obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba vo verejnom záujme a za splnenia ďalších troch podmienok. Podľa ich názoru nemožno za verejný záujem považovať vlastníctvo bytov a nebytových priestorov a ich užívanie v stavbe bez platného stavebného povolenia a rovnako aj bez platného kolaudačného rozhodnutia (ktoré boli zrušené). Argumentuje skutočnosťou, že nemôže byť cieľom zákonodarcu, aby mohol stavebník postaviť stavbu na pozemku, ktorého nie je vlastníkom a následne sa domáhať zriadenia vecného bremena zo zákona. Rovnako nemôže byť zámerom, aby sa vlastnícke právo na úkor vlastníka pozemku obmedzovalo v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov v stavbe na pozemku, ktorá nemá právoplatné stavebné ani kolaudačné rozhodnutie. Vlastníci pozemku sa odvolávali aj na výklad, ktorý bol podaný v Katastrálnom bulletinu a namietali, že keďže pozemok nebol uvedený v Zmluve o výstavbe, tak k bytom v čase prvého prevodu neprináležal, a preto nemalo dôjsť k zápisu vecného bremena záznamom.

Podľa názoru Okresného súdu Pezinok [7], v právnom poriadku SR absolútne absentuje moderná právna úprava stavby ako samostatného, od vlastníckeho práva oddeleného občianskoprávného titulu na zriadenie trvalej stavby s charakterom nehnuteľnej veci na cudzom pozemku. V rámci členských štátov európskej únie je obvyklá rímskoprávna zásada „superficies solo cedit“, podľa ktorej *podstatnou súčasťou pozemku je aj na ňom zriadená stavba*. Táto zásada sa uplatňovala aj v Československu až do roku 1950, kedy Občiansky zákonník výslovne ustanovil, že stavby nie sú súčasťou pozemku. Návrat k tejto zásade nenastal ani po roku 1989. Tým dochádza k porušovaniu medzinárodno-právneho štandardu ochrany vlastníckeho práva. Do pozornosti žalobca dáva aj **nový rekodifikovaný Občiansky zákoník Českej republiky** (zákon č. 89/2012 Sb. ze dne 3. února 2012 Občiansky zákoník), **ktorým sa Česká republika vrátila k spomenutej rímskoprávnej zásade**.

V 2. návrhu, ktorý podal **Krajský súd Prešov** [8] za **veďľajšieho účastníctva vlády Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR**, ide tak isto o neskončené konanie, v ktorom sa navrhovateľ (vlastník pozemku) domáha, aby súd zaviazal odporcov (vlastníkov bytov a spoluvlastníkov bytového domu) zaplatiť náhradu za užívanie pozemku vo vlastníctve navrhovateľa a na ktorom je postavený bytový dom, ktorého spoluvlastníkmi sú odporcovia. Existencia vecného bremena na pozemku navrhovateľa je právne významná. Pokiaľ vecné bremeno vzniklo platne, je vylúčené bezdôvodné obohatenie na strane vlastníkov bytov. V takomto prípade by nebolo možné ani žiadať náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva za konkrétne časové obdobie, pretože by sa tým negoval význam vzniku vecného bremena. Vlastník pozemku by si mohol uplatniť len právo na náhradu za vzniknuté

vecné bremeno, ktorá by v sebe zahŕňala i náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva za celú dobu obmedzenia vlastníckeho práva. Pokiaľ však vecné bremeno vzniklo v rozpore s Ústavou SR, mal by vlastník pozemku právo na náhradu za užívanie pozemku odporcami a toto právo by nebolo premlčané.

Pri posúdení platnosti vzniku vecného bremena, podľa názoru Krajského súdu v Prešove [8], nie je možné opomenúť už **skoršie nálezy Ústavného súdu SR PL ÚS 38/95 z 3. 4. 1996 a PL ÚS 4/2000. Z oboch náleзов vyplýva, že nútené obmedzenie vlastníckeho práva nemôže vzniknúť priamo zákonom, ale len na základe tohto zákona. Teda zákon by mal určiť orgán oprávnený uskutočniť vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva a stanoviť podmienky núteného obmedzenia vlastníckeho práva. Musí sa tak udiť vo verejnom záujme, v nevyhnutnej miere a za primeranú náhradu.**

Podľa názoru Krajského súdu Prešov [8], vecné bremeno zriadené priamo § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. [1] vzniklo na základe ustanovenia rozporného s Ústavou SR. Ustanovenie je však súčasťou právneho poriadku a súd je ním viazaný. Preto je nevyhnutné, aby Ústavný súd SR preskúmal ústavnosť tohto ustanovenia zákona a rozhodol, či je alebo nie je v súlade s Ústavou SR (konkrétne s čl. 20, ods. 4 Ústavy SR).

5. Záver

Na základe doteraz uvedeného, je oprávnený predpoklad, že Ústavný súd SR rozhodne o tom, že ustanovenie § 23 ods. 5 nie je v súlade s Ústavou SR. Vzhľadom na to, že dĺžka konania na Ústavnom súde SR sa nedá vopred určiť, toto ustanovenie bude ešte nejakú dobu zrejme spôsobovať problémy ako vlastníkom pozemkov, vlastníkom bytov, tak i orgánom štátnej správy na úseku katastra nehnuteľností.

LITERATÚRA:

- [1] Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov.
- [2] Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
- [3] Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- [4] Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákoník v znení neskorších predpisov.
- [5] Katastrálny bulletin č. 2/2010.
- [6] Zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- [7] Okresný súd Pezinok: „Návrh na vyslovenie súladu ust. § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v platnom znení s článkom 20 ods. 4 a čl. 13 ods. 4 v spojení s čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky – podnet na vyslovenie nesúladu zákona s Ústavou Slovenskej republiky“ (podaný 26. 8. 2015).
- [8] Krajský súd Prešov: „Návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov“ (podaný 2. 10. 2015).

Do redakcie došlo: 11. 3. 2016

Lektoroval:
Mgr. Róbert Jakubáč, PhD.,
LPO ÚGKK SR

Z ČINNOSTI ORGÁNOV A ORGANIZÁCIÍ

Seminár SKPOS 2016

V roku 2016 oslávila Slovenská permanentná observačná služba (SKPOS) 10. výročie svojej prevádzky. Dá sa povedať, že úspešnej, o čom svedčí záujem z radov širokej geodetickej i negeodetickej verejnosti. Pri tejto príležitosti usporiadal odbor geodetických základov (GZ) Geodetického a kartografického ústavu Bratislava (GKÚ) odborný seminár, na ktorom jeho pracovníci (**obr. 1**) informovali o histórii, súčasnom stave, novinkách a fungovaní SKPOS. Seminár sa konal v dňoch 19. a 20. 10. 2016 v priestoroch veľkej zasadacej miestnosti Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ÚGKK SR) v Bratislave. Seminár bol pôvodne plánovaný na jedno popoludnie, ale pre veľký záujem zo strany používateľov, sa celý program zopakoval aj na ďalší deň. Seminár moderoval Ing. Branislav Droščák, PhD., vedúci odboru GZ GKÚ a účastníkov privítal riaditeľ GKÚ Ing. Ivan Horváth, ktorý vo svojom príhovore označil SKPOS za vlajkovú loď nielen GKÚ, ale aj ÚGKK SR. Vstup na seminár bol voľný. Osobitnú pozvánku dostali Ing. Matej Klobušík, PhD., Ing. Katarína Leitmannová a Ing. Dušan Ferienc, ktorí sa najviac pričínili o vznik a vybudovanie SKPOS. Pozvaní boli aj zástupcovia rezortu, akademickej a odbornej obce, zástupcovia predajcov najdominantnejších značiek prijímačov globálnych navigačných satelitných systémov (GNSS) a zástupcovia slovenských inštitúcií spolupracujúcich s odborom GZ GKÚ.

Program seminára bol rozdelený do dvoch blokov. V prvom, nazvanom **SKPOS – správa, história, novinky, registrácia, plány**, prezentoval najskôr Ing. M. Roháček aktuálny stav siete referenčných staníc, o stave poskytovaných služieb a o najaktuálnejších novinkách. Ing. B. Droščák, PhD. opísal v ďalšej prezentácii zložitý vývoj SKPOS od jeho začiatku až po súčasný stav. Tu treba pripomenúť, že v súvislosti s výročím sa podarilo GKÚ vydať zaujímavú publikáciu s názvom „10 rokov Slovenskej priestorovej observačnej služby (2006 – 2016)“, ktorej autorom je B. Droščák. V publikácii sú zaznamenané všetky dôležité kroky vzniku a vývoja SKPOS od začiatku formovania myšlienky na tvorbu tejto služby (rok 2001), až po jej súčasný stav. Každý účastník seminára dostal túto publikáciu spolu s propagačnou brožúrou o SKPOS ako darček. V ďalších dvoch prezentáciách nazvaných „SKPOS back office“ a „SKPOS front office“, ktoré uviedol Ing. K. Smolík, odzneli informácie o technických parametroch a fungovaní SKPOS

počnúc radiacím centrom, nástrojmi na správu a analýzu dát, výpočet súradníc až po online registráciu a novú webovú stránku. Treba vyzdvihnúť značný podiel prezentujúceho na dnešnej kvalite, rozvoji a fungovaní SKPOS. Je autorom viacerých aplikácií, ktoré zvýšili kvalitu na správu a údržbu SKPOS. V prvom bloku odznela ešte zaujímavá prezentácia pracovníka ÚGKK SR Ing. M. Mališa, ktorý prítomných, okrem iného, oboznámil o pripravovanej Smernici na vykonávanie geodetických meraní prostredníctvom SKPOS. Táto informácia mala pozitívny ohlas a rezonovala v prestávke seminára, aj v diskusii.

V druhom bloku, nazvanom **Úžitočné informácie pre používateľov**, informoval ako prvý prítomných M. Roháček o vyhodnotení dotazníka, ktorý bol všetkým používateľom SKPOS distribuovaný prostredníctvom e-mailu ešte v marci 2014 a v ktorom mali používatelia možnosť vyjadriť svoje názory, pripomienky a požiadavky na zlepšenie činnosti SKPOS. Práve v tomto dotazníku bola jednou z požiadaviek – vytvorenie manuálu, v ktorom budú odporúčania a rady, ako postupovať pri práci s SKPOS. O tom, že s vývojom GNSS narastá aj počet používateľov SKPOS využívajúcich službu na iné ako geodetické činnosti, informoval Bc. M. Steinhübel. Vo svojej prezentácii ukázal, že SKPOS sa dnes, okrem geodézie, využíva v rôznych iných odvetviach, ako napr. pri navigácii strojov v stavebníctve, v poľnohospodárstve, v lesníctve, či v doprave, ale pomáha aj v geológii pri prieskume zemských podloží a v iných odvetviach, kde prispieva k zefektívneniu prác. Používatelia sa z času načas obracajú na správcov služby SKPOS aj so žiadosťami o radu pri problematických meraniach, alebo pri vyhodnotení nameraných údajov. Práve odpovediam a riešeniam najčastejších otázok používateľov bola venovaná ďalšia prezentácia, v ktorej sa Ing. K. Smolík zameriaval na prezentovanie skúseností týkajúcich sa problémov pri meraní metódou RTK (Real Time Kinematic) a Ing. E. Havlíková riešila problémy týkajúce sa spracovania meraní dodatočne, t. j. postprocesingom. V záverečnej prezentácii seminára K. Smolík informoval prítomných o najnovších trendoch a o pripravenosti SKPOS na nové družicové systémy, akými sú Galileo a BeiDou. Na záver seminára zúčastnení vyzvali organizátorov, aby takýto seminár zorganizovali aj v budúcnosti. Všetky prezentácie, ktoré odzneli na seminári, sú voľne dostupné na webovej stránke služby SKPOS (www.skpos.gku.sk).

S krátkym odstupom času a na základe spätnej odozvy účastníkov seminára môžeme konštatovať, že seminár bol veľmi úspešný a splnil svoj účel. A preto sa v mene organizátorov ľúčim slovami „Dovidenia nabudúce“.

Ing. Emília Havlíková,
GKÚ Bratislava

Obr. 1 Pracovníci odboru GZ GKÚ – organizátori seminára

Obr. 1 Zleva M. Leitman, Ľ. Suchý, M. Frindrichová, K. Večeře, K. Štencel a P. Doubek

Setkání předsedů úřadů

Ve dnech 1. a 2. 12. 2016 se uskutečnilo již víceméně pravidelné pracovní setkání nejvyšších představitelů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK) a Úřadu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ÚGKK SR) Ing. Karla Večeře a Ing. Márie Frindrichovej. Společné setkání (obr. 1) se tentokrát konalo na půdě ČÚZK v Praze. Na úvod setkání byli zástupci slovenské strany seznámeni s dopadem změn v právních předpisech, které měly v posledních letech vliv na katastr nemovitostí a výrazným způsobem ovlivnily zápisy do něj. Představeny byly i výsledky týkající se digitalizace katastru, a to nejenom z pohledu digitalizace katastrálních map, ale například i sbírky listin, včetně jejího zpřístupnění dálkovým přístupem. Prostor byl věnován i informacím o nedávno dokončeném projektu tvorby digitálního modelu reliéfu České republiky 5. generace, který se i vzhledem k chystaným záměrům ÚGKK SR setkal s velkým zájmem. Další část prvního dne setkání byla věnována informacím o záměrech ČÚZK v nadcházejícím období. Místopředseda ČÚZK Ing. Karel Štencel seznámil slovenské kolegy se záměry v oblasti obnovy katastrálního operátu novým mapováním a Ing. Pavel Doubek představil cíle v oblasti revize katastru nemovitostí a popsal samotný proces provádění revize.

Začátek druhého dne jednání byl věnován popisu způsobu vedení údajů o vlastních a jiných oprávněných v Informačním systému katastru nemovitostí, včetně jeho historického vývoje, a popisu automatizovaného způsobu přebírání změn ze základních registrů. Poslední blok byl věnován procesu opravy chyby v katastrálním operátu. JUDr. Iveta Bláhová seznámila slovenské hosty s postupy, které jsou dány právní úpravou České republiky.

Již během diskusí k jednotlivým tématům se obě strany shodly na tom, že podobná společná pracovní setkání jsou přínosná a určitě plánují pokračovat v nich i v dalších letech.

Ing. Pavel Doubek,
ČÚZK,
foto: Petr Mach,
Zeměměřický úřad, Praha

Z MEZINÁRODNÍCH STYKŮ

Konference INSPIRE 2016 v Barceloně

10. konference INSPIRE byla posunuta do netradičního termínu ve dnech 26. až 30. 9. 2016. Pětidenní akce pod názvem „INSPIRing a sustainable environment“ se konala v Barceloně v katalánském kongresovém centru (Palau de Congressos de Catalunya). Konference se zúčastnilo přes 700 účastníků z více než 50 zemí.

Vlastní konferenci předcházely dva dny (26. a 27. 9.) naplněné zajímavými workshopy, které zahrnovaly řadu aktuálních témat týkajících se implementace směrnice INSPIRE. Zabývaly se na jedné straně úzce technickými tématy, na druhé straně obecnými problémy implementace. Mezi technicky orientovaná témata patřila problematika stahovacích služeb, metodika pro rozšiřování základních INSPIRE datových modelů, využití otevřených dat v prostředí INSPIRE, SW pro publikaci dat a služeb, crowdsourcing (sběr dat prostřednictvím dobrovolníků), environmentální monitoring a reporting, služby projektu Copernicus, zpracování dat ze senzorů (sensors observation systems – SOS) a využití služeb INSPIRE pro statistická šetření. Mezi obecnými problémy implementace dominovala témata financování rozvoje technologické infrastruktury prostorových dat, vztah mezi ochranou osobních údajů a otevřenými daty INSPIRE, a také ukázky užítí dat a služeb na regionální, národní a mezinárodní úrovni.

Vlastní program konference tvořilo celkem 5 plenárních zasedání s 23 vystoupeními a 7 paralelních přednáškových sekcí s 230 prezentacemi. Po celou dobu konference probíhala také výstava mezinárodních organizací a komerčních společností, zabývajících se nástroji a službami pro implementaci INSPIRE, a výstava posterů (celkem 70).

Konferenci zahájili oficiálním uvítáním a proslovem představitelé hostitelské země – ředitel Katalánského kartografického a geologického úřadu Jaume Miranda i Canals, profesor Barcelonské univerzity prof. Oriol Nello, zástupkyně Evropské komise DG Environment Joanna Drake, ředitel Evropské agentury pro životní prostředí Hans Bruyninckx a další zástupci španělské a katalánské vlády. První tematická plenární sekce se pak zaměřila na efektivitu implementace směrnice INSPIRE s ohledem na požadavky uživatelů v oblasti životního prostředí. Benoît Fribourg-Blanc z Mezinárodního úřadu pro vodu seznámil přítomné s problematikou získávání informací o zacházení s odpadovou vodou v Evropě. Joachim D'Eugenio z Evropské komise DG Environment poskytl přehled o stavu implementace směrnice INSPIRE. Mimo jiné zdůraznil, že je třeba zlepšit koordinaci mezi mapovacími agenturami a řídicími orgány v oblasti životního prostředí, a poukázal na potřebu zvýšit efektivitu implementace novým nastavením priorit a zjednodušením pro poskytovatele a koncové uživatele služeb. Následující prezentace dokumentovaly stav implementace a přeshraniční spolupráce v oblasti Iberského poloostrova (Španělsko, Portugalsko), ve Skandinávii (Švédsko, Dánsko, Finsko) a v západní Evropě (Francie, Německo). Plenární sekce II byla věnována digitální ekonomice. V ní vystoupili zástupci Evropské komise DG for Informatics Margarida Abecasis a DG for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs Mauro Facchini s příspěvky zaměřenými na využití služeb INSPIRE pro jednotný digitální trh (Digital Single Market) a projekt Copernicus. Následné prezentace demonstrovaly využití těchto služeb pro oblast eGovernmentu ve Španělsku a Řecku. V rámci plenární sekce III se posluchači seznámili s vazbou INSPIRE na celoevropské projekty ELF (European Location Framework), EFGS (European Forum for Geospatial Statistics), EMODNET (European Marine Observations and Data Network), One Geology (shodná infrastruktura evropských geologických dat) a projektů EUMETNET zaměřených na

evropské meteorologické služby. V závěrečné plenární sekci vystoupili Sanjay Kumar (Geospatial Media and Communications) se zprávou o konferenci Geospatial World Forum 2016 a Alessandro Annoni (Joint Research Centre) s finálním shrnutím poznatků z konference.

Workshopy a přednášky v paralelních sekcích zahrnovaly celou škálu pohledů: z oblasti metodiky a technologie implementace, výměny zkušeností z implementace jednotlivých témat, využívání SW nástrojů, včetně analýzy nákladů a přínosů pro implementaci. Řada příspěvků poukazovala na nepříliš sofistikovaný stav implementace monitoringu a reportingu a nutnost zjednodušení požadavků na implementaci, zejména s ohledem na témata přílohy III. Velký prostor byl věnován i problematice otevřených dat, a možnostem vzájemné interoperability mezi standardy OGC a W3C. Řada přednášek se dotýkala vztahu mezi projekty implementace nebo rozvoje INSPIRE a evropským programem Copernicus.

Zástupci ČR zanechali na konferenci výraznou stopu. V paralelních sekcích konference vystoupili přednášející z řady českých institucí (CENIA, MVČR, ČGS, AOPK, ZČU v Plzni, MU Brno). Zástupci resortu ČÚZK přednesli v jejich rámci následující příspěvky:

- Michal Med: Extending the INSPIRE Schemas for Administrative Purposes on the National Level,
- Petr Souček: News in Download Services in the Czech Republic,
- Pavel Šidlichovský: Orthoimagery and Elevation coverages for INSPIRE,
- Eva Pauknerová: European Location Framework, INSPIRE and the European Interoperability Framework

a byly vystaveny následující postery ČÚZK:

- Ivana Svatá: Validation of ČÚZK Data and Services and its Impact,
- Jiří Poláček: INSPIRE Services – Milestones to Openess.

Na závěrečném plenárním zasedání konference obdržel Michal Med za dokumentaci rozšířeného 2D datového modelu tématu Budovy (2D extended) v rámci projektu ARE3NA (Best Practices) ocenění „INSPIRE in Practice Beacon Award for Data Harmonisation“.

Z technicky orientovaných příspěvků na konferenci byl patrný pokrok při implementaci směrnice v mnoha směrech. Řada prezentací se zaměřila na reálné fungující aplikace, které (zejména v oblasti eGovernmentu) využívají již existujících síťových služeb. Často diskutována byla také problematika otevřených dat a služeb. V souvislosti s využitím prostorových propojených otevřených dat (Open Linked Data) byla zdůrazněna role stálých identifikátorů (persistent identifiers).

tifiers). V rámci prezentací španělských hostitelů zazněla informace o nové strategii poskytování otevřených dat ve Španělsku využívající licenci CC (Creative Commons). Byla představena řada Open Source SW nástrojů. Joint Research Centre v řadě přednášek prezentoval zdokonalenou SW podporu implementace INSPIRE. Mimo jiné byla v pilotním provozu spuštěna nová verze validátoru, pracovní skupina INSPIRE extensions dokončila metodologii pro rozšiřování datových modelů, zdokonalená webová aplikace INSPIRE „Find your scope“ zjednodušuje proces seznámení s popisem datových specifikací.

10. konference INSPIRE byla po odborné i organizační stránce velmi zdařilá a přinesla řadu cenných podnětů pro pokračování implementace směrnice. Příští 11. konferenci INSPIRE budou spolupořádat Francie a Německo v sousedících městech Štrasburk a Kehl v termínu 4. až 8. 9. 2017.

Více informací lze nalézt na http://inspire.ec.europa.eu/events/conferences/inspire_2016.

Ing. Jiří Poláček, CSc,
Český úřad zeměměřický a katastrální

Valné zhromaždenie EuroGeographics 2016 v Budapešti

Tak, ako každý rok na jeseň, sa aj v roku 2016 konalo v dňoch 2. až 4. 10. valné zhromaždenie EuroGeographics.

Stretnutie najvyšších predstaviteľov národných mapovacích a katastrálnych autorít (**obr. 1**) nielen z členských štátov Európskej únie, ale z celej Európy otvorila prezidentka asociácie EuroGeographics (EG) Ingrid Vanden Berghe. Po oficiálnom otvorení nasledovalo privítanie predstaviteľmi maďarských hostiteľských inštitúcií, ktorými boli Ministerstvo poľnohospodárstva a ministerstvom riadená organizácia s názvom Inštitút pre geodéziu, kartografiu a diaľkový prieskum Zeme (FÖMI). Po úvodnom slove ministra poľnohospodárstva Sándora Fazekasa, pokračoval v predstavení FÖMI jeho riaditeľ Gábor Fekete (**obr. 2**). FÖMI zabezpečuje komplexnú správu územia, t. j. spravuje kataster nehnuteľností vrátane právnych vzťahov k nehnuteľnostiam, topografické mapovanie v mierke 1 : 10 000, geodetické základy, geodetické observatórium, FÖMI ďalej vykonáva zameriavanie štátnych hraníc, diaľkový prieskum Zeme,

Obr. 1 Účastníci stretnutia

prispieva k environmentálnym aplikáciám spracovaním satelitných i leteckých snímok (CORINE land cover, Copernicus, INSPIRE), spravuje LPIS na kontrolu európskych dotácií do poľnohospodárstva a taktiež sa venuje výskumom – rozvojovým aktivitám v týchto oblastiach.

Kľúčové prezentácie pozvaných hostí z Európskej environmentálnej agentúry (EEA) a Organizácie spojených národov sa niesli v duchu otvárania sily informácií (vrátane geografických) na využívanie na globálnej úrovni a pre účely životného prostredia. Obidve inštitúcie zdôraznili význam referenčných priestorových informácií pre rozhodovanie. V Agende 2030 pre udržateľný rozvoj (OSN) je uvedené, že kvalitné, dostupné a spoľahlivé geopriestorové údaje spolu so štatistickými informáciami sú dôležitým podkladom pre manažérske rozhodnutia. EEA prejavila záujem využívať paneurópske harmonizované mapové podklady národných mapovacích a katastrálnych autorít ako súčasť mapového portálu COPERNICUS na manažovanie krízových situácií ako doplnok in situ informácií k údajom zo satelitov. EEA má predovšetkým záujem o poskytnutie ortofotomozoáiky s presnosťou 0,5 m, ďalej o rastrové topografické mapy topografické mapy v mierkach 1 : 50 000 a väčších, vektorové údaje o administratívnych hraniciach, dopravnej sieti, hydrografii, sídlach a názvy sídiel s presnosťou ekvivalentnou mierke 1 : 50 000 a väčšej, digitálny model terénu s výškovou presnosťou 1 – 10 m. Preferovaný spôsob poskytnutia týchto údajov sú webové služby. Na prístup k autorizovaným údajom aj z národných mapovacích a katastrálnych autorít pre COPERNICUS slúži ako jednotný prístupový bod portál CORDA, t. j. Copernicus Reference Data Access portal.

Na valnom zhromaždení bola zároveň podpísaná Dohoda o partnerstve medzi EEA a EG (obr. 3), ktorou sa EG zaväzuje zabezpečiť pre EEA paneurópske údaje ako EuroRegionalMap, EuroBoundaryMap, ale predovšetkým European Location Framework (ELF). Obidve strany sa v dohode zaväzujú, že budú hľadať riešenie, ako sprístupniť národné údaje členom EG pre mapový portál COPERNICUS a zároveň rešpektovať národné právne predpisy a rôzne ekonomické modely. Podobnú dohodu podpísal EG a EEA už v roku 2011, a to na prístup k národným priestorovým údajom pre predchodcu programu COPERNICUS, ktorým bol GMES. V súčasnosti je už COPERNICUS v prevádzke, preto bolo potrebné túto dohodu zaktualizovať.

Jednou z ďalších tém bola sila vzájomnej výmeny skúseností, vedomostí a poznatkov. Boli prezentované regionálne aktivity, do ktorých sa zapájajú spravidla susedné krajiny na riešenie príbuzných problémov, výmenu skúseností a poznatkov. Takýmito aktivitami je Arktická priestorová infraštruktúra, v ktorej sú združené severské krajiny. Podobne je zameraný aj projekt IMPULS balkánskych štátov s odborným poradenstvom švédskej národnej mapovacej autority. Ďalej bola prediskutovaná vzájomná výmena informácií a vedomostí medzi členmi EG ako jeden z benefitov členstva. EG má vybudovanú sieť na výmenu poznatkov (Knowledge Exchange Network – KEN). KEN má niekoľko pracovných skupín zameraných na kvalitu, určovanie polohy, stratégie s ohľadom na aktivity EÚ, INSPIRE, kataster a pozemkový register, interoperabilitu ekonomických modelov, Copernicus a štátne hranice. Tieto pracovné skupiny sú otvorené pre zástupcov členov EG, ktorí sa môžu kedykoľvek zapojiť do ich činnosti, a tak profitovať z výmeny poznatkov a skúseností z rôznych štátov Európy. V diskusii o význame KEN prítomní ocenili ich prínos.

Už niekoľko rokov rezonuje na valných zhromaždeniach otázka, ako zmeny v technológiách ovplyvňujú postavenie a úlohu národných mapovacích autorít. Veľkou technologickou zmenou prechádza aj určovanie polohy a navigácia pomocou satelitných systémov. K dispozícii je neustále viac satelitov, čo prispieva k vyššej presnosti určenia polohy. V súčasnosti prichádza Galileo so svojimi novými službami. Čip na určenie polohy sa nachádza takmer v každom mobilnom telefóne. Kombináciou viacerých techník je možné bez prerušenia určovať polohu vonku i v uzavretom priestore. Menia sa možnosti zberu údajov, mení sa ich spracovanie, je z nich možné vytvárať 3D modely, vznikajú nové produkty. To má dopad na ekonomické modely. Menia sa požiadavky na obsah údajov. Dopyt je po informáciách dostupných v reálnom čase, ktoré je možné navzájom prepájať. Z diskusie vedúcich predstaviteľov NMCA vyplynulo, že je potrebné sa viac orientovať na požiadavky používateľov, orientovať sa na poskytovanie služieb, byť integrátorom údajov z rôznych zdrojov a byť regulátorom tejto integrácie.

Obr. 2 Riaditeľ FÖMI Gábor Fekete

Obr. 3 I. Vanden Berghe a Ch. Steenmans pri podpise Dohody o partnerstve

Projekt Európsky lokalizačný rámec (ELF) v októbri 2016 končí. ELF bol odpoveďou na neustále rastúci dopyt po podrobných, autorizovaných a harmonizovaných cezhraničných geopriestorových informáciách. V súčasnosti však ešte tieto paneurópske údaje neposkytuje. Napríklad topografickú mapu poskytuje 14 štátov, katastrálnu mapu len 8 štátov, ale v nasledujúcom dvojročnom období ELF prechádza do vlastníctva EG a plánuje sa postupné pripojenie ostatných európskych národných mapovacích a katastrálnych autorít. V rámci projektu bol ELF použitý na testovanie v poisťovníctve v Spojenom kráľovstve, pri riešení núdzových situácií po priemyselnej havárii v Čechách a pri záplavách vo Fínsku. Testovanie poukázalo na to, že prístup k údajom z jedného zdroja redukuje čas na výkon následných aktivít a optimalizuje pracovný proces. Úžitok z ELF však významne závisí na kompletnosti údajov od národných mapovacích a katastrálnych autorít a od úrovne detailu a aktuálnosti údajov. Z dlhodobého hľadiska sa predpokladá transformovať ELF na ELS (European Location Service).

Záverečná časť valného zhromaždenia bola venovaná odsúhlaseniu plánu činnosti asociácie na rok 2017, členských poplatkov na rok 2017 a schváleniu rozpočtu na nasledujúci rok. Tento rok vypršal mandát prezidentke Ingrid Vanden Berghe. Keďže prejavila záujem pracovať v tejto pozícii aj v ďalšom funkčnom období, členovia EG ocenili jej angažovanosť a vyjadrili jej dôveru a opäť ju zvolili do funkcie prezidentky.

Na záver valného zhromaždenia pozval členov EG prezident rakúskeho Spolkového úradu pre ciachovanie a zememeračstvo Werner Hoffmann do Viedne, kde sa bude konať valné zhromaždenie EG 2017.

Ing. Katarína Leitmannová,
foto: Ing. Patrícia Sokáčová,
EuroGeographics

Informace o mezinárodním semináři „GEOMETOC“ konaném v rámci projektu Future Forces Forum 2016 v Praze

Ve dnech 19. až 21. 10. 2016 se v Praze (PVA Expo) konala již tradiční mezinárodní výstava a řada odborných konferencí a seminářů v rámci projektu Future Forces Forum (FFF). Projekt FFF představuje novou koncepci akcí a aktivit zaměřených na dlouhodobou podporu domácího průmyslu, vědy, výzkumu a vzdělávání v oblasti obrany a bezpečnosti, partnerům, a to nejen ve vojenské, ale i civilní rovině.

Na přípravě projektu FFF 2016 a jeho vlastním průběhu se aktivně podílely vládní úřady – Ministerstvo obrany (MO), především Sekce průmyslové spolupráce a řízení organizací MO, Sekce vyzbrojování a akvizic MO a Generální štáb armády České republiky – AČR, Ministerstvo vnitra (Policie ČR, Hasičský záchranný sbor ČR a další složky integrovaného záchranného systému – IZS), Generální ředitelství cel a Vězeňská služba ČR, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo životního prostředí, a také mezinárodní instituce (NATO, EDA, EUROPOL, ICMM, ICRC, OSN a další), vědeckovýzkumná centra, univerzity a zástupci průmyslu.

V rámci odborné části FFF 2016 se konal třídenní pracovní mezinárodní seminář zaměřený na geografické a hydrometeorologické zabezpečení ozbrojených sil a IZS. „Geospatial, Hydrometeorological and GNSS Workshop“, pracovní nazvaný „GEOMETOC“, který řídil plukovník Jan Círek (obr. 1), náčelník hydrometeorologické služby AČR, v úzké spolupráci s učiteli katedry vojenské geografie a meteorologie Fakulty vojenských technologií Univerzity obrany v Brně, konkrétně plukovníkem Vladimírem Kovaříkem (obr. 2), podplukovníkem Josefem Novotným, docentem Václavem Talhoferem a zástupcem NBÚ Ing. Radovanem Klíma. Hlavním komerčním partnerem semináře GEOMETOC byla firma HEXAGON Safety & Infrastructure.

Odborný seminář, ve kterém celkem zaznělo 34 vystoupení představitelů pěti zemí a dvou mezinárodních institucí (EASA, EU Satellite Centre) byl zaměřen na čtyři hlavní oblasti:

- Prostorová geografická data pro zabezpečení obrany státu a státní správu;
- Geografické zabezpečení systému velení a řízení v ozbrojených silách a krizovém řízení;
- Moderní trendy v meteorologickém a hydrologickém zabezpečení ozbrojených sil a státní správy;
- Budoucí výzvy a příležitosti v oblasti globálních navigačních družicových systémů (GNSS).

V zahajovací části vystoupili zástupci státní správy, zejména náměstek ministra dopravy ČR Kamil Rudolecký, zástupce ředitele NBÚ Jaroslav Šmíd a ředitel Českého hydrometeorologického ústavu Václav Dvořák. Ve svých vystoupeních se všichni shodli na nutnosti využívání moderních přístupů v oblasti geografického a meteorologického zabezpečení záchranných systémů a systémů pro řízení, zejména v dopravě. Poukázali rovněž na možné hrozby, které přináší možné narušení systému GNSS pro zajištění polohové služby jak v běžném občanském životě, tak i při řešení nestandardních situací. V prvním bloku věnovaném trendům rozvoje zejména v oblasti prostorových geografických dat pro zabezpečení obrany státu vystoupilo pět řečníků, z toho dva ze zahraničí. Ve všech vystoupeních zazněla potřeba úzké spolupráce civilních a vojenských organizací, které se věnují jak zpracování zdrojových databází, tak i jejich využití při řešení úkolů jako například prevence kriminality nebo analýzy rizik daných přírodními hazardy. Byla zdůrazněna i otázka standardizace dat s cílem zajistit účinnou spolupráci partnerů z různých resortů při řešení společných úloh.

Druhý blok, zaměřený na geografické zabezpečení vojenských i civilních systému velení a řízení, se nejprve věnoval vybraným úkolům zabezpečovaným na strategickém stupni – od geografických služeb poskytovaných v rámci evropské společné obranné politiky, přes specifika mapové tvorby na tomto velitelském stupni až po tvorbu informačních infrastruktur pro účely obrany

před katastrofami. V druhé části byly prezentovány případové studie ověřování funkčnosti modelu průchodnosti terénu a hodnocení nebezpečí přívalových povodní pomocí dat radarových senzorů.

Meteorologická a hydrologická podpora operací ozbrojených sil a záchranných složek je nedílnou součástí nejen celého systému armádního velení, ale i krizového řízení jako takového. Otázkami rozvoje uvedených podpor se zabýval třetí blok, v jehož úvodní části byl zdůrazněn nezbytný mezinárodní rozměr meteorologického zabezpečení všech činností spojených s efektivním a úspěšným vedením nejen vojenských operací. K diskuzi byla předložena problematika systému vzdělání a odborné přípravy a výcviku v oblasti meteorologie. Druhá část panelu byla věnována různým vybraným odborně-technickým tématům majícím praktický vztah k meteorologickému zabezpečení různých složek IZS a ozbrojených sil.

GNSS se staly běžnou součástí života lidí i celé společnosti, přičemž informace poskytované těmito systémy jsou považovány uživateli jako samozřejmost. Hlavním cílem posledního bloku GEOMETOC semináře tak bylo prezentovat aktuální hrozby spojené se zranitelností poskytovaných služeb GNSS a následně přimět koncové uživatele začít vyhodnocovat možné negativní dopady na jejich systémy a aplikace spojené s nedostupností kritických informací. V rámci přednesených příspěvků byla rovněž identifikována potenciální řešení, jak pře-

Obr. 1 Seminář řídil J. Círek

Obr. 2 Z vystoupení V. Kovaříka

dejít katastrofickému výpadku zdrojových informací poskytovaných GNSS, a to zejména s ohledem na jejich využití v národní kritické infrastruktuře, dalších důležitých a citlivých systémech určených pro zabezpečení chodu státní správy a IZS.

Celkový program semináře GEOMETOC, stejně jako představení jednotlivých řečníků a abstraktů prezentací, je možno najít v katalogu „Future Forces Forum Catalogue 2016“, vydaného pod ISBN 978-80-270-0168-2, a také na webu www.future-forces-forum.org.

*Plk. Ing. Jan Círek,
náčelník hydrometeorologické služby AČR*

SPOLEČENSKO-ODBORNÁ ČINNOST

XXIII. konference Společnosti důlních měřičů a geologů

V horském hotelu Soláň v Beskydech se ve dnech 19. až 21. 10. 2016 konala pod označením **Mezinárodní konference Geodézie a Důlní Měřictví 2016** každoroční, letos již XXIII., konference Společnosti důlních měřičů a geologů (SDMG). Spolupořadateli byly opět Institut geodézie a důlního měřictví (IGDM) hornicko-geologické fakulty (HGF) Vysoké školy báňské – Technické univerzity (VŠB-TU) v Ostravě, katedra geodézie stavební fakulty Slovenské technické univerzity (SvF STU) v Bratislavě, Ústav geodézie, kartografie a geografických informačních systémů fakulty BERG (fakulty baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií) Technické univerzity v Košicích a dále Subterra, a. s., Praha a Exact Control System, a. s., Praha. U předsednického stolu a v předsálí byl nepřehlédnutelný poster GaKO (obr. 1). Po velmi úspěšném loňském ročníku, spojeném s pražským zasedáním odborných komisí Mezinárodní společnosti důlních měřičů (Internationale Society for Mine Surveying, ISM – viz GaKO 61/103, 2015, č. 10, s. 242 a 243), se akce letos účastnilo zhruba osm desítek odborníků z praxe, škol a profesních organizací. Významnou součástí programu byl mimořádný sjezd SDMG, který se zabýval úpravami stanov ve smyslu nového občanského zákoníku 89/2012 Sb., platného od 1. 1. 2014, který zavedl pojem „zapsaný spolek“. Příjemným doplňkem odborných jednání a diskuzí byla návštěva ve firmě R. Jelínek ve Vizovicích.

Jednání konference zahájil a průběh sjezdu řídil Ing. Miroslav Novosad, Ph.D., pracovník IGDM, který byl Radou SDMG v mezidobí od loňské konference zvolen novým předsedou Společnosti; na XVI. Mezinárodním kongresu ISM, konaném v září 2016 v australském Brisbane, převzal dekret člena prezidia ISM.

Čestnými členy SDMG byli slavnostně jmenováni Ing. Hana Štěpánková, bývalá pracovnice IGDM a prodávka HGF, a Dr. h. c. prof. Ing. Gabriel Weiss, Ph.D., z Ústavu geodézie, kartografie a geografických informačních systémů fakulty BERG.

Anotace 14 příspěvků jsou publikovány v tištěném Sborníku anotací (ISBN 978-80-248-3977-6), plný text je k dispozici na flash disku. Oba tyto materiály byly tradičně laskavostí pořadatele předány do knihovny Výzkumného ústavu geodetického, topografického a kartografického, v. v. i. (VÚGTK) ve Zdíbech, kde jsou zájemcům k dispozici. V dalším textu jsou krátké charakteristiky jednotlivých referátů. Pokud byl autorský kolektiv početnější, je uvedeno jméno přednášejícího a v závorce jména spoluautorů a pracoviště.

Doc. Ing. P. Hánek, CSc. (Fakulta stavební – FSv, ČVUT v Praze) hovořil o Kašparu Maria hraběti Šternberkovi a české montánní historiografii při příležitosti uplynutí 180. let od německého prvního vydání jeho významné, zakladatelské práce *Nástin dějin českého hornictví*. Emeritní profesor IGDM Ing. J. Schenk, CSc., přiblížil historii vývoje mechanických počítacích strojů. Do tohoto tematického okruhu lze přiřadit referát Ing. G. Ovesné (doc. Ing. H. Staňková, Ph.D., RNDr. L. Plánka, CSc., Ing. J. Dorda, všichni IGDM) o starých důlních mapách. Ing. M. Brejcha (Mining Design, s. r. o., Teplice) a Ing. P. Zbírál (SCE CZ, s. r. o., Mladá Boleslav) společně jednali o využití vlastností bodových mračen při vyhodnocení geofyzikálního odporového měření nestabilního skalního (pískovcového)

bloku. Práci s geodetickými daty na důlních projektech pomocí webové aplikace ExactGIS představil Ing. V. Obr, Ph.D. v zastoupení autora Ing. M. Příkrýla, Ph.D. (Exact Control System, a. s.). Ing. J. Ježko, Ph.D. (SvF STU) se zabýval testováním několika elektrooptických dálkoměrů podle STN ISO 17 123-4. Týž přednášející proslavil i další dva referáty, a to o vývoji a současném stavu výuky fotogrammetrie a DPZ (Ing. M. Fraštia, Ph.D., Ing. M. Marčíš, Ph.D.) a o současném stavu a perspektivách výuky geodézie na SvF STU v Bratislavě (spoluautoři prof. Ing. Š. Sokol, Ph.D., Ing. M. Bajtala, Ph.D.). Ing. S. Dejl (Ing. J. Kalabis, Ing. P. Miltner, Severočeské doly – SD, a. s., Chomutov) přiblížil postup měření kulové dráhy velkorypadla SchRs 1550/K109 totální stanicí Trimble S3 (obr. 2), zatím co o měřickém zajištění přecházení staré jámy Doubrava II novým porubem referoval Ing. R. Gabrys (OKD, a. s.). S výsledky testování laserového provažovače FOIF JC100V přítomně seznámil Ing. T. Jiříkovský, Ph.D. (FSv ČVUT) a základní informace o Terminologickém slovníku zeměměřictví a katastru nemovitostí poskytl Ing. P. Hánek, Ph.D. (VÚGTK, v. v. i.). V posledním bloku zazněly též příspěvky představitelů autorizovaných prodejců měřické techniky, kteří zmínili i novinky v příslušných výrobních firmách. Ing. D. Šantora informoval o nových metodách monitoringu v systému Leica GeoMoS (Gefos Praha, a. s.). Nepublikovaný příspěvek Ing. T. Honče (Geotronics Praha, s. r. o.) představil 3D technologie Trimble pro využití v důlní činnosti, včetně na náš trh nově uváděné univerzální stanice SX10.

Předneseny nebyly referáty Ing. J. Kláta (Národní památkový úřad, pracoviště Ostrava) o ukončení těžby železných rud v Beskydech v 19. století a referát o měření a zajištění prostorové polohy železniční koleje početného autorského kolektivu, vedeného Ing. T. Králem (VŠB-TU – Institut hornického inženýrství

Obr. 1 Představení předsednictva při zahájení konference (zleva Ing. Martin Malíř z ČBÚ Praha, doc. Ing. Pavel Černota, Ph.D., vedoucí IGDM, doc. JUDr. Alexander Király, Ph.D., prodávka HGF a doc. Ing. Dana Vrublová, Ph.D., místopředsedkyně SDMG)

Obr. 2 Z jednání konference (Ing. S. Dejl)

a bezpečnosti a IGDM). Na závěr konference Ing. V. Novosad, Ph.D. účastníky informoval o průběhu a poznatcích ze zmíněného XVI. kongresu ISM.

Doc. Ing. Pavel Hánek, CSc.,
FSv ČVUT v Praze,
foto: Ing. M. Vrabel, Ph.D.,
SD, a. s., Chomutov

Konference GIS Esri v ČR již po pětadvacáté

Firma ARCDATA PRAHA pořádala ve dnech 2. a 3. 11. 2016 v pražském Kongresovém centru již 25. ročník tradiční konference GIS Esri v České republice (ČR), které se pravidelně účastní odborníci zabývající se geografickými informačními systémy. O stále rostoucím zájmu o akci svědčí i každoročně se zvyšující počet účastníků pomalu se přibližující tisícovce, letos pořadatelé zaregistrovali 927 přihlášek.

Jednání konference zahájil ředitel firmy ARCDATA PRAHA Petr Seidl. Přivítal účastníky a předtím než uvedl první přednáškový blok, předal jako každý rok při této příležitosti ocenění za nasazení technologií GIS. Tentokrát tuto poctu získalo město Jihlava.

Ústředním tématem konference byla problematika klimatických změn a jejich aktuálních a předpokládaných dopadů na náš svět (obr. 1). Poté vystoupili se svými příspěvky k danému tématu v pozicích hlavních řečníků přední čeští odborníci. V inscenovaných kulisách televizního studia nejprve meteoroložka Taťána Míková z České televize a klimatolog Radim Tolasz z Českého hydro-meteorologického ústavu debatovali o různých extrémních jevech a výkyvech počasí, které se v poslední době stále četněji objevují i nad územím ČR. Následoval příspěvek ředitele České geologické služby Zdeňka Venery o důležitém projektu mapování podzemních vod ve vybraných hydrogeologických rajonech. Na to navázal Zdeněk Žalud, vědecký pracovník Ústavu výzkumu globální změny klimatu Akademie věd ČR, přednáškou o vlivu pozorovatelných změn klimatu a výkyvů počasí na hydrogeologické poměry a na výnosy zemědělských plodin. Na závěr úvodního bloku vystoupil opět Radim Tolasz. Upozornil na to, že dosavadní výsledky pozorování vývoje klimatu signalizují problém, jehož řešení nelze odkládat. Na klimatické změny bude nutné stále více odpovídajícím způsobem reagovat, přizpůsobovat se jim, a to v řadě oblastí, zejména v zemědělství, vodním hospodářství, při ochraně obyvatel, ale i třeba v energetice. Ač to ve vystoupeních všech klíčových řečníků doslova nezaznělo, bezpečnost si všichni posluchači zřetelně uvědomovali, že při sběru dat, analýzách i publikaci výsledků zkoumání v uvedené oblasti významně pomáhají geografické informační systémy (GIS).

Prvním řečníkem odpoledního bloku přednášek byl zřejmě neočekávanější host konference, Jack Dangermond, zakladatel a prezident společnosti Esri (obr. 2). J. Dangermond nevystoupil v pětadvacetileté historii pražské uživatelské konference poprvé, naposledy tomu bylo však již před čtrnácti lety. Ve svém vystoupení se věnoval tomu, co přináší pro nejrozličnější obory lidské činnosti současné geografické informační systémy a jak mohou napomoci k zachování udržitelného rozvoje společnosti. Na vystoupení J. Dangermonda navázali svými přednáškami zástupci pořadatelské firmy ARCDATA Praha, kteří představili nejnovější změny a inovace software ArcGIS.

Další jednání konference po odpolední přestávce prvního dne a celý druhý den se odehrávalo již v několika paralelně probíhajících sekcích. Poměrně dost prostoru bylo věnováno problematice užití GIS ve veřejné správě a eGovernmentu. V této sekci vystoupil za resort zeměměřičtí a katastru Karel Brázdil, ředitel Zeměměřického úřadu (ZÚ), s příspěvkem o ukončení projektu nového výškopisného mapování ČR. Rozsáhlá byla sekce uživatelská, v několika po sobě následujících tematických blocích byla představena aplikační řešení z různých oblastí, jako je správa inženýrských sítí a majetku, doprava, vzdělávání, zdravotnictví, krizové řízení, ochrana přírody a památek, využití rastrového GIS nebo dat dálkového průzkumu Země. V jednom z uživatelských bloků předsta-

vili také zástupci ZÚ Viola Dítětová a Antonín Bačo užití software ArcGIS v aplikaci Analýzy viditelnosti, pomocí níž jsou publikována výškopisná data z letectvého laserového skenování území ČR. Zvláštní programový blok byl věnován problematice INSPIRE, jedno z vystoupení v této sekci měla také Eva Pauknerová z Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, posluchače informovala především o stavu projektu ELF (European Localisation Framework) a jak se v této oblasti angažuje resort zeměměřičtí a katastru.

Podstatnou část programu konference zaujaly samozřejmě technologické přednášky a workshopy v podání zástupců pořadatelské firmy ARCDATA PRAHA. Zvláštní prostor tak byl věnován již první den navečer tématu o vektorových dlaždicích na platformě ArcGIS, posluchači se mohli seznámit s jejich konceptem a možnostmi od jejich vytvoření až po využití v koncových aplikacích. Další workshopy následovaly druhý konferenční den. Nejprve to byl workshop o aplikaci Story Maps, která umožňuje doplňovat mapy multimediálním obsahem. Zejména pro uživatele, kteří pracují v terénu a provádějí sběr dat pro aktualizaci v systému ArcGIS, byl určen workshop o aplikaci Survey123. Velký zájem především u aktivních uživatelů software ArcGIS přitáhlo také již z minulých ročníků známé téma s názvem „Tipy a triky pro desktopové aplikace ArcGIS“.

Podrobnější informace o produktech Esri a odpovědi na některé technické otázky mohli účastníci získat na stánku technické podpory ARCDATA PRAHA (obr. 3). Zde se také konaly po celé dva dny tematické minisemináře například o webových nebo mobilních aplikacích, o vektorových datech a datových formátech pro jejich ukládání, o možnostech aplikace ArcMap nebo o desktopovém ArcGIS Pro.

Bohatý byl také doprovodný program konference, v jeho rámci mohli účastníci v prostorách Kongresového centra shlédnout několik výstav, a to přehlídku dětských kreseb a obrazů, jejichž ústředním motivem byla mapa světa jak je

Obr. 1 Zleva Petr Seidl, Taťána Míková a Radim Tolasz

Obr. 2 Zakladatel a prezident společnosti Esri Jack Dangermond

vnímána dětskýma očima, dále výstavu posterů OSN na téma Mapování udržitelného prostoru a konečně výstavu starých map, kterou připravila Kartografická společnost ČR. Na volném prostranství před Kongresovým centrem upoutávala pozornost všech příchozích mobilní hydrometeorologická stanice Armády ČR (obr. 4). Hojně navštěvovaná byla terasa, kde byla výstava posterů (obr. 5) a mnoho účastníků se i tento rok zapojilo do oblíbené soutěže v rozpoznávání míst zobrazených na družicových snímcích.

Konference je i vynikající příležitostí pro neformální diskuze, které se jako každý rok odehrávaly o přestávkách mezi jednotlivými přednáškovými bloky v kuloárech nebo u firemních stánků na souběžně probíhající výstavě a samo-

zřejmě také během společenského večera, který je vždy příjemným zakončením prvního dne konference.

Nabitý program 25. ročníku konference GIS Esri 2016 se naplnil druhý den odpoledne. Dříve než konference dospěla k úplnému závěru, byly vyhlášeny výsledky soutěže přehlídky posterů. O vítězství usilovalo 43 prací, odborná porota po důkladném zvážení přisoudila vítězství kolektivu zpracovatelů z Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy za poster „Digitální plán: Metropolitní plán jako informační systém“. Na 2. místě se umístil poster „Co nám říkají data mobilních operátorů o lidech v Praze a okolí“, který zpracoval rovněž Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 3. místo získal Jan Miklín z Ostravské univerzity za poster „Využití GIS při mapování starých a soliterních stromů luhů Moravy a Dyje“. Nejvíce hlasů v soutěži o Cenu publika obdržel poster „Map Design - Tips & Tricks“ Aleny Vondrákové z Univerzity Palackého v Olomouci. Ukončení a hodnocení průběhu se opět ujal ředitel ARCDATA PRAHA P. Seidl. Poděkoval všem účastníkům za mimořádnou pozornost, kterou věnovali všem přednáškám i dalšímu programu a vyjádřil přesvědčení, že si všichni odnášejí z konference mnoho nových poznatků i podnětů k další práci s GIS. V závěrečném rozloučení vyjádřil přání, aby se všichni na obdobně úspěšné konferenci, jakým byl její 25. ročník, mohli setkávat i v dalších letech.

Podrobnější informace o 25. ročníku konference GIS Esri v ČR včetně přístupu ke Sborníku přednášek lze nalézt na webové adrese <https://www.arcdata.cz/zpravy-a-akce/akce/konference>.

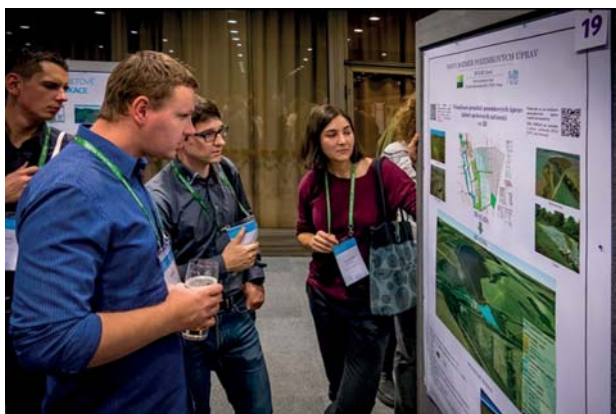
Ing. Petr Dvořáček,
Zeměměřický úřad, Praha,
foto: ARCDATA PRAHA

Obr. 3 Technické minisemináře na stánku technické podpory ARCDATA PRAHA

Obr. 4 Mobilní hydrometeorologická stanice Armády ČR

Obr. 5 Výstava posterů

MAPY A ATLASY

Když mapa slaví narozeniny aneb 300 let od vydání Müllerovy mapy Moravy

Dne 15. 11. 2016 proběhla v Muzeu Masarykovy univerzity v Brně slavnostní vernisáž k výstavě **Když mapa slaví narozeniny**, pořádané ve spolupráci s Geografickým ústavem Masarykovy univerzity. Výstava je věnována významnému jubileu mapy Moravy vojenského inženýra Johanna Christopa Müllera, která v roce 2016 oslavila 300 let od svého prvního vydání. Vernisáže se zúčastnila řada předních osobností kartografického života společně s představiteli Masarykovy univerzity – prorektorkou pro vnější vztahy doc. PhDr. Mgr. Hanou Svatoňovou, Ph.D. a děkanem Přírodovědecké fakulty doc. RNDr. Jaromírem Leichmannem, Dr. Geografický ústav zastupoval jeho ředitel prof. RNDr. Petr Dobrovolný, CSc., prof. RNDr. Milan Konečný, CSc., doc. RNDr. Petr Kubíček, CSc. a autoři výstavy Mgr. Zdeněk Stachoň, Ph.D. a Mgr. Josef Chrást. Za Českou kartografickou společnost, z. s., se zúčastnil její předseda doc. Ing. Václav Talhofer, CSc. (Univerzita obrany, Brno) a její čestní členové, významný historik kartografie doc. RNDr. Milan V. Drápela, CSc. a vojenský kartograf prof. Ing. František Miklošik, DrSc. Geodetické kruhy reprezentoval RNDr. Ladislav Plánka, CSc. (Vysoké učení technické, Brno).

Průběh vernisáže se nesl v přátelském duchu mnoha živých debat na historická i současná kartografická témata. Pozitivní atmosféru setkání dokreslovaly podvečerní prostory bývalého augustiniánského kláštera a velmi zdařilé architektonické a grafické řešení výstavy v podání Ing. arch. Jany Zdražilové.

Výstava pořádaná u příležitosti 300. výročí prvního vydání Müllerovy mapy Moravy není jen prezentací mapy samotné, ale spíše exkurzem do historie zeměměřictví, kartografické tvorby a reprodukce starých map. Prostorová koncepce výstavy respektuje chronologický vývoj mapového zobrazení Moravy. V předšálí se návštěvníci nejprve seznámí s historií kartografického zobrazení země a prozkoumají její nejstarší přehledné mapy od vídeňského vzdělance Paula Fabricia (1569), myslitele Jana Amose Komenského (1624) a zeměměřiče Georga

Matthäuse Vischera (1692), **obr. 1**. Vystavené exponáty zpravidla představují věrné kopie málo známých exemplářů map – například úplný výtisk Fabriciovy mapy pochází ze sběratelského atlasu benátského původu Lloyd Triestino z fondu Österreichische Nationalbibliothek ve Vídni. Vischerova mapa je představena v podobě vzácných novotisků brněnského tiskáře Rudolfa Marii Rohrera z konce 19. století. Na jednom místě mohou návštěvníci porovnat kartografické a umělecké zpracování autorsky původních map lišících se ve velikosti i formátu.

Vstupu do hlavního sálu výstavy dominuje na protější stěně zavěšená nástěnná mapa Moravy, kterou nakreslil Johann Christoph Müller jako dar pro císaře Karla VI (**obr. 2**). Věrná kopie mapy z let 1712–1714 je vůbec poprvé představena české veřejnosti. Rukopisný originál je uložen ve vídeňské Österreichische Nationalbibliothek. Grafické provedení a obsah mapy se v mnohém liší od pozdější tištěné verze, zejména pak v bohaté místopisné náplni je ukryto několik přírodních zajímavostí Moravy. Dražská vrchovina odhaluje Müllerem objevenou zříceninu hradu Starého Plumlova. Výzdoba kroměřížského zámku pochází z cetechovických mramorových lomů z úpatí Chřibů. Čertovy skály na Valašsku připomínají pověst o námluvách čerta a mlynářovy dcery nebo Petrovy ka-

meny neblahé čarodějnické procesy na Jeseníku. Jižní a střední Morava je protkána mnoha dnes již neexistujícími barokními alejemi lichtenštejnského původu.

Jedinečný rukopisný exemplář vybízí ke srovnání s tištěnou stavovskou mapou a originálními tiskovými deskami, které osvětlují různé fáze vyhotovení staré mapy. U příležitosti významného jubilea mapy realizovali autoři výstavy projekt zabývající se rekonstrukcí historických postupů tisku map. Z původních měděných matric brněnského rytce Johanna Christopa Leidiga tak byla znovu po několika staletích vytištěna Müllerova mapa Moravy a celý proces zdokumentován v podobě poutavého videoklipu, který stejně jako samotný tisk vznikl ve spolupráci se Střední školou umění a designu a Vyšší odbornou školou Brno. S technikou mědirytského zpracování map seznamuje video dokument od jednoho z posledních žijících mědirytců Rainera Kalnbacha. Zvláštní pozornost je věnována historickým měřickým postupům a přístrojům. Návštěvníkům jsou představeny soudobé měřické příručky a navigační přístroje jako například sextant (**obr. 3**) nebo astronomický kruh. Nejednotnost v užívaných vzdálenostních jednotkách demonstrují mílové ukazatele zasazené v podlaže hlavního sálu, které přibližují délkové rozdíly mezi tehdy užívanými mílemi. Kdo

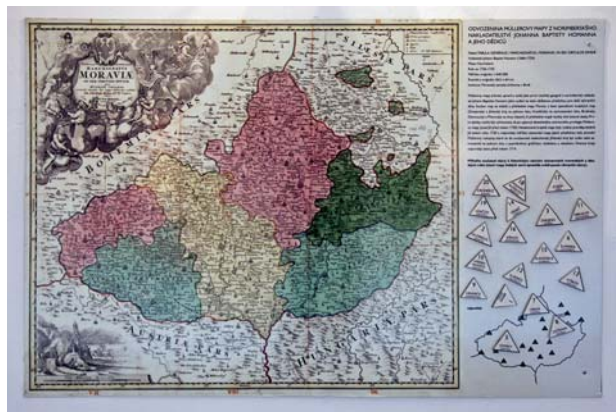
Obr. 1 Nejstarší mapy Moravy v předsálí výstavy

Obr. 3 Ukázka navigačních přístrojů – sextant

Obr. 2 Hlavní sál s nástěnnou mapou Moravy od Johanna Christopa Müllera

Obr. 4 Přehledná mapa Moravy Johanna Baptisty Homanna

dnes ví, jaká je délka moravské, české, římské pochodové nebo rakouské poštovní míle.

Různorodý přístup ke kartografii a uměleckému zpracování přibližují ukázky zahraniční produkce Müllerovy mapy z řad německých, francouzských nebo italských nakladatelů. Expozici doplňuje bohatě zdobená mapa olomoucké diecéze a krajské mapy císařského geografa Johanna Baptisty Homanna (obr. 4).

Výstavu oživují mnohé interaktivní prvky, které mají za cíl přiblížit do jisté míry osobitou podobu kartografie 17. a 18. století. O zpestření expozice a rozptýlení návštěvníků se starají zejména hrací kostky, ze kterých je možné sestavit různá zahraniční vydání Müllerovy mapy, anebo puzzle moravských krajů. Mezi náročnější úkoly patří rozpoznání historických názvů moravských měst nebo porozumění významu latinsky psané legendy mapy. Pro soutěživé jedince je připraven kvíz o ceny v podobě tištěných map.

Výstavu je možné navštívit každé úterý až neděli od 10:00 do 17:00 do 28. 2. 2017 v prostorách Muzea Masarykovy univerzity na adrese Mendlovo náměstí 1a, Brno (vstup za bazílikou Nanebevzetí Panny Marie).

Mgr. Josef Chrást,

Zeměměřický úřad, Praha,

foto: Archiv Muzea Masarykovy univerzity v Brně

NEKROLOGY

Georgij Karský (27. 10. 1932 – 19. 9. 2016)

Dne 19. 9. 2016 zemřel v Praze český geodetický astronom a dlouholetý člen České astronomické společnosti Ing. Georgij Karský, CSc. Narodil se 27. 10. 1932 v rodině ruského lékaře působícího ve Stádku u Tábora. Od dětského věku projevoval živý zájem o poznání, který v něm posiloval také jeden z pacientů jeho otce – slavný vynálezce František Křižík. Na tábořském gymnáziu se zajímal o přírodovědné předměty a poprvé se projevil jeho výrazný zájem o astronomii. Po maturitě na gymnáziu se zapsal na obor geodézie stavební fakulty ČVUT, o němž věděl, že se tam přednáší astronomie.

Na pražské technice tehdy astronomii přednášel profesor Emil Buchar (1901 až 1979), jehož si Karský velmi vážil, ale nejvíce ho ovlivnil charismatický geodetický astronom Ladislav J. Lukeš (1916–1957), žák profesora J. Svobody.

Lukeš tehdy vedl astronomický provoz Geodetického a topografického ústavu v Praze a byl horlivým propagátorem a popularizátorem astronomie. Karský jako student nevynechal žádnou z jeho četných přednášek v SIA a často s ním vedl diskuze. Po absolvování studií na technice Karského cesta vedla do Geodetického a topografického ústavu a to nejprve do provozu triangulace, kde vykonával měření v základní trigonometrické síti a posléze do provozu geodetické astronomie. Ten po předčasné smrti L. J. Lukeše vedl od roku 1957 Josef Šuráň (1929–2015), s nímž Karského pojilo celoživotní upřímné přátelství. Zde se věnoval astronomickým pozorováním pasážníkem a cirkumzenitálem a podílel se na modernizaci tohoto originálního českého přístroje. Současně s pracemi výzkumnými vykonával rovněž polní astronomická pozorování na několika stanicích Československé astronomicko-geodetické sítě. Od roku 1957 byl členem týmu nově založené Geodetické observatoře (GO) Pecný v Ondřejově, která se tehdy svým pozorovacím programem účastnila právě zahájeného Mezinárodního geofyzikálního roku. V roce 1957 G. Karský osobitým způsobem vstoupil do éry družicové geodézie. Ze svého pražského bytu prováděl vizuální pozorování prvních sovětských sputníků, která (spolu s jinými) umožnila prof. E. Bucharovi jako prvnímu na světě určit zploštění zemského tělesa na základě pohybu výstupného uzlu družice.

Po reorganizaci GTÚ v roce 1965 byla Geodetická observatoř Pecný jako výzkumné pracoviště začleněna do Výzkumného ústavu geodetického, topografického a kartografického. Hlavní oblasti jeho zájmu byly otázky metodiky měření, vlastnosti astronomických a geodetických přístrojů a aparatur, fyzikální vlivy prostředí na výsledky měření, vyhodnocování a interpretace výsledků. Zajímaly ho především jako proces interakcí mezi pozorovaným objektem, prostředím průchodu signálu, pozorovacím přístrojem a observátorem.

Karský byl čelným členem týmu zabezpečujícího implementaci a technologický rozvoj družicové geodézie v Československu. Ve své disertační práci se ve druhé polovině šedesátých let minulého století zabýval působením relativistických efektů na geodetická měření. Významně se podílel na rozpracování metodiky a technologie fotografických pozorování umělých družic Země (UDZ). Tato technologie byla intenzivně využívána až do roku 1990. V roce 1971 vedl tým VÚGTK v mezinárodní kampani ISAGEX, koordinované francouzským CNES. Kampan byla průlomová, protože se jí poprvé v historii zúčastnily státy západní společně se státy sovětského bloku za účelem určení geocentrických souřadnic pozorovacích stanic a realizace světového (geocentrického) geodetického systému.

Od roku 1967 se G. Karský velmi aktivně podílel na práci sekce kosmické fyziky mezinárodního vědeckého programu INTERKOSMOS. Jeho práce byla v roce 1987 oceněna Zlatou pamětní medailí ČSAV za zásluhy o rozvoj kosmického výzkumu v ČSSR. Kromě výzkumných programů rozvíjených v resortu geodézie úspěšně spolupracoval s Geofyzikálním ústavem ČSAV (GFÚ) na vědeckém programu čs. subdružice MAGION 2, když vyřešil úlohu určování dráhy subdružice a její vzdálenosti od hlavní družice.

G. Karský projevoval velkou náklonnost, ba vášeň pro měřicí přístroje, k možnosti vlastního vývoje špičkových elektronických přístrojů v tehdejší Československu byl však skeptický. V tomto směru měl i vlastní nedobré zkušenosti. Koncem sedmdesátých let minulého století se ve spolupráci s GFÚ pokoušel o vývoj vlastní dopplerovské družicové aparatury a podařilo se mu vytvořit staniční funkční vzorek a zabezpečit soubor programů pro zpracování dopplerovských pozorování. K výrobě aparatury však pro nedostatečnou úroveň domácí součástkové základny a omezené finanční možnosti nedošlo. Koncem let osmdesátých se pokoušel zachránit projekt vývoje a realizace velkého fotoelektrického cirkumzenitálu podle návrhu J. Šuráně. Ani v tomto případě se přes velké Karského úsilí kýžený výsledek nedostavil, když navíc motivace k výrobě tohoto typu přístroje vyhasla eliminací astrometrických metod z Mezinárodní služby rotace Země a referenčních systémů, která je od roku 1987 založena výlučně na metodách kosmické geodézie.

Na přelomu osmdesátých a devadesátých let patřil G. Karský k propagátorům zavádění geodetických metod využívajících globálních družicových navigačních systémů (GNSS) v Československu a v devadesátých letech se této problematice věnoval s plnou intenzitou. Účastnil se budování národních geodetických základů nové generace, založených na Evropském terestrickém refe-

renčním systému 89 (ETRS89). Po celou dobu svého působení na geodetické observatoři Pecný zabezpečoval časovou službu observatoře. Čas pokládal *Karský* za primární fyzikální veličinu v geodézii, ať už je na ni nahlíženo jako na přírodní vědu, nebo na technickou disciplínu. Prosazoval např. také frekvenční kalibraci elektronických dálkoměrů, kterou pokládal za nadřazenou klasické kalibraci na délkových základnách. Nevyhýbal se ani technickým aplikacím, ze zájmových prací v této oblasti připomeňme např. zkoumání možných astronomických vlivů na měření gyroteodolity. Posledním jeho dílem na GO Pecný byl návrh a realizace testovací a kalibrační základny pro GNSS, vybudované v areálu Skalka. Po několika letech byla tato základna vyhlášena Českým metrologickým institutem referenčním etalonem prostorové polohy pro Českou republiku.

Po odchodu na odpočinek se vrátil ke geodetické astronomii, k níž měl opravdu niterný vztah. Se sympatiemi sledoval úsilí několika skupin vědců z různých států, které nezávisle na sobě vyvíjely mobilní astrometrické systémy založené na komorách CCD a on-line počítačovém zpracování dat. Uveřejnil několik retrospektivních pojednání, spolupracoval s oddělením exaktních věd Národního technického muzea, přednášel na řadě sympozií o dějinách geodézie a kartografie a do posledních svých dní spolupracoval s odbornou Zeměměřickou knihovnou[®] VÚGTK, v. v. i., pro kterou každoročně vypracoval desítky referátů o nové literatuře.

Výsledky své vědecké práce *G. Karský* publikoval v mezinárodních časopisech, sbornících referátů z mezinárodních konferencí i v odborném časopisu Geodetický a kartografický obzor, kde se kromě toho čtenářům představil také jako dobrý popularizátor. Společně s M. Buršou a J. Kosteckým je spoluautorem knihy „Dynamika umělých družic v gravitačním poli Země“, kterou vydalo nakladatelství Academia v roce 1993. Získal si také oblibu čtenářské obce profesního časopisu Zeměměřič, kde odborníkům z praxe přístupnou formou přibližoval pokroky z oblasti geodézie, astronomie a věd o Zemi.

Osobnost Georgije *Karského* byla svým intelektuálním potenciálem předurčena k tomu, aby odkázala následujícím generacím zásadnější dílo nadčasového významu. V důsledku jeho mnohostranných zájmů je jeho profesionální dráha vyznačena řadou vyřešených parciálních problémů, ale i to je nezbytná podmínka pokroku. Byl respektovaným odborníkem, nepřehlédnutelnou osobností a jeho osobní projev jako člověka nemohl nezaujmout nikoho, kdo se s ním někdy osobně setkal. Zaslouží si, aby jeho památka zůstala zachována.

Zemřel plukovník Ing. Vladimír Vahala, DrSc.

Dne 18. 11. 2016 opustil naše řady dlouholetý náčelník vojenské topografické služby, dále ředitel Geografického ústavu ČSAV v Brně a též čestný člen České kartografické společnosti plk. Ing. Vladimír Vahala, DrSc.

Narodil se 12. 2. 1923, ve Starém Jičíně (okres Nový Jičín). Od mládí projevoval výjimečné nadání pro matematické výpočty, které ho zákonitě přivedlo k oboru zeměměřictví. Po vystudování reálného gymnázia nastoupil jako počtář do triangulační kanceláře ministerstva financí. V době okupace pracoval v Zeměměřickém úřadu Čechy a Morava. Po osvobození nastoupil do oddělení triangulace Vojenského zeměpisného úřadu v Praze. Po dvouročním studiu geodetické školy v Banské Bystrici přešel do nově zřízeného Vojenského topografického ústavu (VTOPÚ) v Dobrušce jako náčelník oddělení evidence geodetických podkladů.

V období 1953 až 1958 studoval na Vojenské technické akademii (VTA) v Brně, ukončil ji jako jeden z nejlepších studentů v historii školy, se zápisem na desku cti VTA. Po té zastával až do roku 1960 funkci zástupce náčelníka

VTOPÚ. V letech 1969 až 1978 byl náčelníkem vojenské topografické služby československé lidové armády. Svoji vojenskou kariéru ukončil plk. Vahala dnem 1. 7. 1978, kdy odešel, ve svých 55 letech na vlastní žádost do zálohy.

V roce 1971 obhájil kandidátskou disertační práci. V roce 1981 získal nejvyšší vědeckou hodnost doktora věd – DrSc. Součástí jeho práce byly četné publikace v odborném tisku a přednášková činnost na katedře geodézie a kartografie VA v Brně (dnes Univerzita obrany, katedra vojenské geografie a meteorologie). Významná byla i jeho činnost ve funkci odpovědného redaktora Vojenského zeměpisného atlasu, špičkového díla československé kartografie. Na jeho návrh bylo založeno Výzkumné středisko 090 (VS 090), které vyvíjelo a zavádělo progresivní technologie zaměřené na automatizaci geodetických výpočtů a kartografických zobrazovacích prací. Z jeho podnětu byl v průběhu sedmdesátých let vyvinut a do armády zaveden automatizovaný kartografický systém AKS DIGIKART. Jednalo se o prvenství československé topografické služby v rámci tehdejšího vojenského bloku, včetně následovného využití DIGIKARTu i v civilní kartografii.

Plk. Ing. Vahala, DrSc., byl v roce 1978 jmenován ředitelem Geografického ústavu ČSAV v Brně. Za jeho působení zde vznikl mj. tematický Atlas obyvatelstva ČSSR. S Geografickým ústavem udržoval odborný kontakt i po odchodu na zasloužený odpočinek.

V osobě Vladimíra Vahaly odešel mimořádně zapálený vynikající odborník z oblasti zavádění automatizace kartografické tvorby ve vojenské i civilní oblasti. Nelze ani zapomenout náročné ale současně velmi korektní a přátelské jednání a vystupování se svými spolupracovníky jak z vojenské tak i civilní oblasti. Vladimír Vahala se nejen dožil vysokého věku, ale významně se zasloužil o vědecký pokrok v oblasti zeměměřictví. Jeho památka si zaslouží stálou vzpomínku a úctu.

Za Ing. Zdenkou Roulovou

V neděli 4. 12. 2016 zemřela náhle významná kartografka a dlouholetá členka redakční rady (RR) Geodetického a kartografického obzoru – GaKO (od začátku roku 1978 do konce roku 2012) Ing. Zdenka Roulová. Byla první ženou (až do roku 2004 také jedinou), která byla členkou RR. Délkou členství se tak zařadila na druhé místo mezi členy RR v historii.

Narodila se 14. 11. 1937 v Praze. Kartografickou specializaci zeměměřického inženýrství absolvovala v roce 1960 na ČVUT v Praze. Po krátké praxi

v OÚGK Liberec přešla v roce 1961 do KRÚ v Praze (později Kartografie n. p., GKP, a. s., nyní Kartografie PRAHA, a. s.). Zpočátku pracovala jako sestavitelka, potom jako technická redaktorka a dlouhou dobu jako vedoucí technické redakce. Významně se podílela zejména na tvorbě a vydávání edic turistických map a plánů měst, map pro potřebu škol i různých druhů tematických map. Neustálým rozšiřováním svých znalostí v oboru kartografické polygrafie podstatně přispěla ke zvyšování kvality výrobků i racionalizaci výroby. Její pracovní činnost byla vysoce uznávána a hodnocena.

Dlouhou dobu byla předsedkyní pobočky bývalé ČSVTS v Kartografii, v roce 2003 jí bylo uděleno čestné členství v Kartografické společnosti České republiky.

Odborné veřejnosti je známa i jako autorka článků v GaKO a záslužná byla rovněž její činnost lektorská. Redakční rada GaKO děkuje Ing. Zdence Roulové za její aktivní přístup k práci po celou dobu členství v RR, vážíme si jejího přínosu pro udržení vědecké a odborné úrovně časopisu a zajišťování prací, spojených s jeho vydáváním. Budeme na ni vzpomínat jako na vzácnou kolegyni a kamarádku.

Čest její památce!

GEODETICKÝ A KARTOGRAFICKÝ OBZOR
recenzovaný odborný a vědecký časopis
Českého úřadu zeměměřického a katastrálního
a Úřadu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Redakce:

Ing. František Beneš, CSc. – vedoucí redaktor
Zeměměřický úřad, Pod sídlištěm 1800/9, 182 11 Praha 8
tel.: 00420 284 041 415

Ing. Darina Keblůšková – zástupce vedoucího redaktora
Úřad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky,
Chlumeckého 2, P.O. Box 57, 820 12 Bratislava 212
tel.: 00421 220 816 053

Petr Mach – technický redaktor
Zeměměřický úřad, Pod sídlištěm 1800/9, 182 11 Praha 8
tel.: 00420 284 041 656

e-mail redakce: gako@egako.eu

Redakční rada:

Ing. Karel Raděj, CSc. (předseda)
Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v. v. i.

Ing. Katarína Leitmannová (místopředsedkyně)
Úřad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Ing. Svatava Dokoupilová
Český úřad zeměměřický a katastrální

doc. Ing. Pavel Hánek, CSc.
Fakulta stavební Českého vysokého učení technického v Praze

Ing. Michal Leitman
Úřad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Ing. Andrej Vašek
Bratislava

Vydavatelé:

Český úřad zeměměřický a katastrální, Pod sídlištěm 1800/9, 182 11 Praha 8
Úřad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, Chlumeckého 2, P. O. Box 57, 820 12 Bratislava 212

Inzerce:

e-mail: gako@egako.eu, tel.: 00420 284 041 656 (P. Mach)

Sazba:

Petr Mach

Vychází dvanáctkrát ročně, zdarma.

Toto číslo vyšlo v lednu 2017, do sazby v prosinci 2016.
Otisk povolen jen s udáním pramene a zachováním autorských práv.

ISSN 1805-7446

<http://www.egako.eu>
<http://archivnimapy.cuzk.cz>
<http://www.geobibline.cz/cs>

Český úřad zeměměřický a katastrální

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky